

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ҚАРОРИ

САНОАТ КООПЕРАЦИЯСИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ТАЛАБ ЮҚОРИ БЎЛГАН МАҲСУЛОТЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШНИ КЕНГАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Давоми.
Бошланғич 1-бетда

2. 2019 йилда тадбиркорлик субъектлари томонидан ўзлаштирилиши тавсия этиладиган тайёр маҳсулотлар, бутловчи буюмлар, хомашё ва материалларнинг янги турлари рўйхати (кейинги ўринларда — Рўйхат) 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Белгилаб қўйилсинки, Рўйхат Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси қарорига қўра ҳар ярим йилда камида бир марта қўйидаги тақлифлар асосида янгиланади:

республика минтақаларининг табиий, минерал-хомашё, ишлаб чиқариш ва меҳнат салоҳияти, тегишли инфратузилмаси, импорт қилинаётган маҳсулотлар ҳажмлари, таркиби ва номенклатураси, шунингдек, ишга туширилаётган йирик ишлаб чиқариш қувватларининг истиқболдаги эҳтиёжларидан келиб чиққан ҳолда, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий ва саноат вазирлигининг тақлифлари;

ташқи бозорлар конъюнктурасига мувофиқ равишда Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлигининг тақлифлари;

инновацион гоялар, ишланмалар ва технологиялар, шу жумладан, ҳар йили ўтказиладиган Халқаро инновация ярмаркаси довомида тақдим этилган инновацион гоялар асосида Ўзбекистон Республикаси Инновацион ривожланиш вазирлигининг тақлифлари;

монополияшув ва рақобат муҳитини ривожлантириш, ўзаро бир-бирининг ўрнини тўлдирувчи товарлар ва нарх омиллини инобатга олган ҳолда ички бозорнинг товарлар билан тўйинганлиги даражасини баҳолаш асосида Ўзбекистон Республикаси Монополияга қарши курашиш қўмитасининг тақлифлари.

3. Ўзбекистон Республикаси Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги билан биргаликда икки ой муддатда Рўйхатга киритилган лойиҳаларни амалга ошириш учун, шу жумладан, Тўридан-тўри инвестициялар жамғармаси иштирокида инвестицияларни жалб этиш чораларини кўрсин.

4. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги ҳамда Молия вазирлигининг қўйидагиларни назарда tutувчи иқтисодиётда талаб юқори бўлган маҳсулотларни ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш тизи-

мини эксперимент тариқасида жорий этиш тўғрисидаги тақлифга розилик берилсин:

а) фойдаланилмаётган бино ва иншоотлар негизда янги лойиҳаларни амалга ошириш, шунингдек, технопаркларни қуриш;

б) аввало, Рўйхат бўйича янги маҳсулот турларини тайёрловчи ишлаб чиқаришларни жойлаштирган ҳолда "Тошкент механика заводи" АЖнинг фойдаланилмаётган ишлаб чиқариш майдонлари ва ҳудуди негизда технопарк ташкил этиш;

в) Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Тадбиркорлик фаолиятини қўллаб-қувватлаш давлат жамғармаси томонидан лойиҳани амалга ошириш учун олинган кредитнинг 50 фоиздан кўп бўлмаган миқдорига кафиликл бериш ва Рўйхат бўйича маҳсулот ишлаб чиқаришни амалга ошириш учун тижорат банклари кредитларининг фоиз ставкаларини 5 фоизгача қоплаш шаклида давлат томонидан қўллаб-қувватлаш механизмининг амалга ошириш.

5. "Тошкент механика заводи" АЖнинг фойдаланилмаётган ишлаб чиқариш майдонлари ва ҳудуди негизда технопарк ташкил этишининг молиялаштириш манбалари этиб 2019 йилга мўлжалланган инвестиция дастурда эркин иқтисодий зоналар ва кичик саноат зоналарида зарур инфратузилмани барпо этиш учун назарда тутилган 50 миллиард сўм миқдоридagi марказлашган маблағлар белгилансин.

6. Мавжуд ишлаб чиқаришларни кенгайтириш ва саноат маҳсулотларининг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш бўйича комиссиянинг (кейинги ўринларда — Комиссия) таркиби 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Комиссиянинг ишчи органи этиб Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги белгилансин.

7. Комиссияга (Б.А.Ходжаев): талаб юқори бўлган маҳсулотлар, шу жумладан, истеъмол товарларининг рўйхатини, мавжуд ишлаб чиқаришларни кенгайтириш ва маҳсулотларнинг янги турларини ишлаб чиқаришни ўзлаштириш механизмларини белгилаш, улар асосида ишлаб чиқилган инвестиция лойиҳаларини ҳар йили тасдиқланадиган манзилли рўйхатларга киритиш;

Рўйхатда кўрсатилган маҳсулотларни ишлаб чиқаришни ўзлаштиришни ўз вақтида амалга ошириш бўйича таъсирчан

чоралар кўрган ҳолда, ушбу жараёнларни мониторинг ва назорат қилиш, шунингдек, давлат томонидан қўллаб-қувватлашни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилиш ҳуқуқи берилсин.

8. 2019 йил 1 июлдан шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ:

а) маҳаллий етказиб берувчиларнинг иштирокини ва нарх шаклланишида шаффофлиқни таъминлаш учун давлат буюртмачилари томонидан импорт товарларни харид қилиш тўғрисидаги истақлар давлат харидлари маҳсус ахборот порталида ҳам жойлаштирилади;

б) уч ёки undan ортқ иштирокчилар — маҳаллий ишлаб чиқарувчилар бўлган тақдирда давлат харидлари буюртмачининг танловига кўра маҳаллий ишлаб чиқарувчилар ўртасида амалга оширилиши мумкин;

в) буюртмачиларга Рўйхатдаги маҳсулотларни харид қилишда инвесторга, сифат бўйича, келишилган техник ва нарх кўрсаткичларига амал қилиш шarti билан, етказиб бериш вақтидан бошлаб икки йил давомида маҳсулотнинг давлат харидлари тизими орқали сотиб олиншига кафолат тақдим этувчи маҳсус контрактларни танлов тартиб-таомиллари орқали тизим ҳуқуқи берилди.

9. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги Молия вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги, Давлат активларини бошқариш агентлиги, Давлат статистика қўмитаси, Монополияга қарши курашиш қўмитаси, "Ўзбекистон республика товар-хомашё биржаси" АЖ билан биргаликда олти ой муддатда давлат харидлари маҳсус ахборот портали билан интеграциялашган электрон кооперация порталини ишлаб чиқсин ва уни қўллаб-қувватлашни таъминласин. Unda қўйидаги имкониятлар назарда тутилсин:

а) бир неча мезонлар ва курсаткичлар бўйича излаш имкониятига эга бўлган, мунтазам янгиланган бориладиган ҳамда қўйидагилар тўғрисидаги маълумотларни қамраб олувчи маълумотлар базасини шакллантириш ва жойлаштириш;

10 та белгидан иборат ТИФ ТН кодлари билан ўзаро боғлиқликда ҳар бир маҳсулот тури бўйича товар бозорининг ҳажми (ишлаб чиқариш, импорт, экспорт ҳажми) тўғрисида;

маҳаллий корхоналар томонидан ишлаб чиқарилаётган маҳсулот номенклатураси, унинг техник ва нарх кўрсаткичлари, шунингдек, саноат ко-

операциясини ўрнатиш бўйича таклифларни акс эттирган ҳолда, ушбу корхоналар тўғрисида;

давлат ва корпоратив буюртмачилар, шунингдек, стратегик хариддорлар эҳтиёжларини қондириш мақсадида келгуси давр учун харид режалари ва режа-графиклар тўғрисида;

маҳаллий корхоналар негизда ишлаб чиқариш тавсия этилаётган ўзлаштирилиши истиқболли маҳсулот турлари тўғрисида;

б) корхоналар томонидан керакли шакллари онлайн режимда мустақил тўлдирилиши орқали маҳаллий корхоналар учун ахборотни маълумотлар базасига бепул киритиш имконияти;

в) корхоналар, етказиб берувчилар ва давлат органлари ўртасида интерактив ҳамкорлик қилиш имконияти;

г) порталнинг статистика, божхона, солиқ ва молия органларининг маълумотлар базалари билан интеграциялашганлиги.

Белгилаб қўйилсинки, Рўйхат электрон кооперация порталида, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлигининг расмий веб-сайтида бепул асосда мажбурий равишда эълон қилинади.

10. Қўйидагилар электрон кооперация порталига тегишли ахборотлар тўри ва ҳаққоний киритилиши ва уни ўз вақтида янгиланган борилиши учун масъул этиб белгилансин:

республикада ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотларининг ҳажми ва техник параметрлари юзасидан — Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Давлат статистика қўмитаси, Савдо-саноат палатаси, "Ўзстандарт" агентлигининг ҳудудий бўлинмалари;

саноат маҳсулотлари импорти юзасидан — Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитаси ва Давлат божхона қўмитаси;

келгуси давр учун давлат харидларининг режа-графиклари ва давлат харидларининг ўтган йилдаги амалдаги ҳажми юзасидан — Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги, Молия вазирлиги, устав фонди (капитали)даги давлат улуши 50 фоиз ва undan ортқ бўлган юридик шахслар;

маҳаллий корхоналар негизда ишлаб чиқариш тавсия этилаётган ўзлаштирилиши истиқболли маҳсулот турлари юзасидан — Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги.

11. Ўзбекистон Республикаси Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги: ушбу қарорнинг 10-бандида кўрса-

тилган маълумотларнинг электрон кооперация порталига ўз вақтида ва тўлиқ киритилиши устидан назоратни таъминласин;

бир ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги билан келишган ҳолда Саноат ярмаркаларини ва электрон кооперация портали фаолиятини ташкил этиш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқласин;

икки ой муддатда Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Давлат божхона қўмитаси, Давлат статистика қўмитаси, "Ўзстандарт" агентлиги ва Савдо-саноат палатаси билан биргаликда электрон кооперация порталига киритиладиган, шу жумладан, республикада ишлаб чиқариладиган саноат маҳсулотлари, шунингдек, ҳўжалик юритувчи субъектлар эҳтиёжлари учун импорт қилинадиган (ТИФ ТН коди 10 та белгидан иборат) маҳсулотларнинг ҳажми ва техник параметрлари тўғрисидаги маълумотларга қўйиладиган талабларни ишлаб чиқсин ва тасдиқласин.

12. Қўйидагиларга:

Иқтисодиёт ва саноат вазирлиги Б.А.Ходжаевга — саноат соҳасидаги ҳўжалик юритувчи субъектлар ўртасида кооперация алоқаларини кенгайтириш, Рўйхатга киритилган тайёр маҳсулотлар, бутловчи буюмлар, хомашё ва материаллар ишлаб чиқаришни ривожлантириш жараёнини мувофиқлаштириш, шунингдек, электрон кооперация порталининг фаолият кўрсатиши, иқтисодиётда талаб юқори бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни қўллаб-қувватлаш тизимини жорий этиш бўйича экспериментни самарали амалга ошириш юзасидан;

инвестициялар ва ташқи савдо вазирлиги С.У.Умурзоқовга — инвесторларни излаш ва уларни эркин иқтисодий зоналарга жойлаштириш, биринчи навбатда, Рўйхатга киритилган маҳсулотларни ўзлаштириш бўйича инвестиция лойиҳаларини амалга ошириш, шунингдек, иқтисодиётда талаб юқори бўлган маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ўзлаштириш юзасидан;

Ўзбекистон республика товар-хомашё биржаси" АЖ раиси Ф.Ф.Ибрагимовга — электрон кооперация порталини яратиш ва унинг давлат харидлари маҳсус ахборот портали билан интеграциялашувини таъминлаш юзасидан;

Ўзбекистон Республикаси Савдо-саноат вазирлиги Ш.Мирзиевга — саноат соҳасидаги ҳўжалик юритувчи субъектлар билан биргаликда мавжуд ишлаб чиқаришларни кенгайтириш ва талаб юқори бўлган саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ўзлаштириш бўйича "йўл харита"ларини ишлаб чиқсин ва Вазирлар Маҳкамасига киритсин;

уч ой муддатда "Давлат харидлари тўғрисида"ги қонунга харид қилиш тартиб-таомилларини янада такомиллаштириш, уларнинг шаффофлигини оширишни назарда tutувчи ўзгаришлар киритиш бўйича тақлифларни киритсин; икки ой муддатда қонун ҳужжатларига мазкур қарордан келиб чиқадиган ўзгаришлар ва қўшимчалар тўғрисида Вазирлар Маҳкамасига тақлифлар киритсин;

бир ой муддатда манфаатдор вазирлик ва идоралар билан биргаликда узларни қабул қилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни мазкур қарорга мувофиқлаштирсин.

15. Мазкур қарорнинг ижросини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Бўш вазир А.Н.Арипов ва Ўзбекистон Республикаси Президенти маслаҳатчисининг ўринбосари Г.К.Саидова зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси
Президенти
Тошкент шаҳри,
2019 йил 1 май

Ш.МИРЗИЕВ

Давлат дастури ижроси:

ҲУКУМАТ ҲИСОБОТИ МУҲОКАМА ЭТИЛДИ

Давоми.
Бошланғич 1-бетда

Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон "Адолат" СДП фракциясининг навбатдаги йиғилишида Вазирлар Маҳкамасининг Ҳаракатлар стратегиясини "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да амалга оширишга оид Давлат дастурининг 2019 йил 1 чорагида бажарилишининг бориши тўғрисидаги ҳисоботи атрофида муҳокама қилинди.

Этироф этилганидек, 2019 йилнинг 1 чорагида Давлат дастурининг 63 та банди ижроси таъминланиши режалаштирилган бўлиб, ҳисобот даврида 46 та банднинг ижроси тўлиқ бажарилган. Бунда жами 24 та норматив-ҳуқуқий ҳужжат қабул қилинган, якунига етказилмаган 11 та банд бўйича киритилган ҳужжатлар лойиҳалари кўриб чиқилмоқда ҳамда 6 та вазифанинг муддати белгиланган тартибда узайтирилган.

Депутатлар томонидан ижроси таъминланмаган бандларга алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, таълим муассасаларини аккредитациялаш тизимини такомиллаштириш бўйича ҳужжат лойиҳалари ўз муддатда лозим қайд этилди. Бундан ташқари, аҳолини, айниқса, ёшларни Давлат дастури ва унинг ижро-

сини интернет тармоқлари орқали таништириб бориш бўйича қўрилаётган чора-тадбирлар етарли эмаслиги муҳокамаларга сабаб бўлди. Бунда аксарият масъул вазирликлар, идоралар ва вилоят ҳокимликларининг интернет саҳифалари мавжуд эмаслиги, мавжудлариде эса Давлат дастури ижросига оид таҳлилий маълумотлар етарли даражада жойлаштирилмаётгани ҳамда ўз вақтида янгиланган бўлмаётганига асосий эътибор қаратилди. Шу билан бирга, Давлат дастурига бағишланган маҳсус сайт ҳам ишламаётгани таъкидланди.

Вазирлар Маҳкамасининг ҳисоботини кўриб чиқишда "Адолат" СДП устувор йўналишларидан келиб чиққан ҳолда, ижтимоий соҳа фракция аъзо-

ларининг диққат марказида бўлди. Хусусан, ижтимоий соҳа тармоқларини ривожлантириш бўйича аҳолининг эҳтиёжлари учун энг зарур бўлган соғлиқни сақлаш тизимини такомиллаштириш борасида жорий йилда 231 та тиббиёт объектида тендер савдолари якунланиб, қурилиш-таъмирлаш ишларига 128,5 миллиард сўм маблағлар ўзлаштирилиб, 144,5 миллиард сўм молиялаштирилган аҳолига қўлайликлар яратишда ушбу соҳада олиб борилаётган ижобий ишлар сифатида баҳоланди.

Шу билан бирга, тиббий хизматлар сифатини яхшилашга қаратилган "Саломатлик-3" лойиҳаси доирасида 1-чорада 516 тиббиёт муассасасига қиймати 3,4 миллион доллар бўлган 131 хилдаги тиббий ускуналар етказиб берилгани фуқаролар саломатлигини яхши-

лаш ва тиббиёт соҳасини аҳоли билан яқинлаштиришга хизмат қилиши эътироф этилди.

Фракция аъзолари томонидан "Адолат" СДП Сайловолди дастурида тиббиёт соҳасига оид белгиланган вазифалардан келиб чиқиб, аҳолига кўрсатилаётган онкологик тиббий хизмат сифатини ошириш ва профилактик тадбирлар қамровини кенгайтириш ҳамда бирламчи тиббиёт муассасаларини тор соҳа мутахассислари билан таъминлашни қайта қўриб чиқишга қаратилган норматив-ҳуқуқий ҳужжатларни ишлаб чиқишга доир тақлифлар билдирилди.

Шунингдек, фракция йиғилишида фан, таълим ва кадрларнинг илмий салоҳиятини ошириш ҳақида сўз юритилди. Хусусан, кейинги йилларда нодавлат таълим муассасаларининг кўпайганини инобатга олган

ҳолда дастурда белгиланган таълим муассасаларини давлат аккредитациясидан ўтказиш тартиби тўғрисидаги низомни жорий этиш ҳамда олий таълим тизимини яқунланган докторлик илмий ишларини амалиёт билан уйғунлаштириш орқали мамлакатимизда таълим тизимининг ишлаб чиқаришга интеграциясини таъминлаш зарурлиги таъкидланди.

Қодир Жўраев,
Ўзбекистон "Адолат" СДП фракцияси аъзоси:

— Йиғилишда фракциямиз аъзолари томонидан фан, таълим ва кадрларнинг илмий салоҳиятини оширишга алоҳида эътибор қаратилди. Хусусан, олий таълимдан кейинги таълимда таҳсил олаётганларга яратилган қўлайликлар ҳисобига жорий йил 1 чорагининг ўзида доктор-

лик (DSc) даражасини олиш учун илмий ишларини ҳимоя қилганлар сони 100 нафарни, фалсафа доктори (PhD) илмий даражасини олиш учун илмий ишларини ҳимоя қилганлар сони 247 нафарни ташкил этганига тўхталиб, ушбу илмий ишларни амалиёт билан уйғунлаштириш орқали мамлакатимизда таълимни ишлаб чиқариш билан интеграциясини таъминлаш зарур.

Бу каби масалалар хусусида партиямиз Сайловолди дастурида ҳам алоҳида қайд этилган бўлиб, unda олий ўқув юрталарининг моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, мутахассисларни тайёрлаш даражаси ва сифатини ошириш ҳамда илмий тадқиқот ишларини қўллаб-қувватлаш орқали уларни амалиётга, хусусан, ишлаб чиқаришга йўналтириш мамлакат тараққиётининг кафолати этиб белгиланган.

Жамшид Пирматов,
Ўзбекистон "Адолат" СДП фракцияси аъзоси:

— Ижро ҳокимиятининг парламентга, хусусан, халқ вакилларига ҳисоб бериб бориши исроҳотларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини таъминлашга хизмат қилади. Мажлисда "Адолат" СДП фракцияси аъзолари Давлат дастуридаги бир қатор масалаларга Вазирлар Маҳкамаси ва тегишли вазирликлар эътибор қаратиши зарурлигини қайд этилди.

Биринчидан, "Баркамол авлод" болалар марказлари фаолиятини қўллаб-қувватлаш ва такомиллаштириш мақсадида кадрлар билан таъминлаш ҳамда тўғрақ хоналарини за-

монавий мебеллар ва бошқа моддий-техник жиҳатдан жиҳозлаш бўйича Вазирлар Маҳкамасининг алоҳида чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш лозим.

Иккинчидан, мактабларда 11 йиллик таълим тизими жорий этилиши билан синф хоналари, лаборатория жиҳозлари билан таъминлашга эҳтиёж ортаётганлиги сабабли ҳудудлардаги мавжуд коллежлар билан умумий ўрта таълим мактабларига тақсимлаш масаласи бўйича тақлифлар ишлаб чиқиш талаб этилади.

Учинчидан, ёшларни касб-ҳунарга ўргатиш масаласи долзарблигини назарда tutиб, мамлакатимизда касбий таълимни ташкил этиш ва мақсадли кадрлар тайёрлаш тизимини кенгайтириш, ўқувчиларни касбга тайёрлашнинг истиқболли режаларини ишлаб чиқиш мақсадида мувофиқлани.

Тўртинчидан, Президентимизнинг 2018 йил 2 августдаги "Ўзбекистон Республикасида соғлиқни сақлашни бошқаришнинг инновацион моделини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қарори асосида ташкил этилган Ўзбекистон Республикаси Инновацион соғлиқни сақлаш миллий палатаси фаолиятини жонлантириш, ушбу ташкилотнинг талаб даражасида ишлашига эришиш лозим.

Йиғилишда муҳокама этилган масалалар юзасидан фракциянинг тегишли қарори қабул қилинди.

Баҳром БУРХОНДИНОВ,
Ўзбекистон "Адолат" СДП Матбуот хизмати раҳбари

Атиги 5 та хонаси пол қилинган мактаб ҚОЛГАН СИНФХОНАЛАРГА ҚАЧОН ПОЛ НАСИБ ЭТАДИ?

Давоми.
Бошланғичи 1-бетда

“ЧАНҚАГАН” ҚУВУРЛАР

ФАРФОНА. Қўштепа туманида Ўзбекистон “Адолат” СДП фракцияси аъзоси Умиджон Сулаймонов маҳаллаларда фуқаролар билан учрашди, бир қатор ижтимоий объектларда мавжуд шарт-шароитлар билан танишди.

528 ўқувчи таълим олаётган 28-умумтаълим мактаби “Кўрғонча” МФЙда жойлашган. Мактабда яхши шарт-шароитлар яратилган, лекин муаммолар ҳам йўқ эмас.

— Мактабимизнинг мажлислар зали 1991 йилда фойдаланишга топширилган. Ҳозирги кунда анча эскириб қолган, — дейди мазкур мактаб директори Ҳосилжон Мўйидинов. — Биз ўз имкониятларимиздан келиб чиқиб, таъмирлаш ишларини олиб бораёмиз. Аммо ундаги 150 кишилик ўриндиқларни ҳам алмаштиришимиз керак.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати У.Сулаймонов муаммони ҳал этишда амалий ёрдам беришни таъкидлади.

3 минг 600 нафардан зиёд аҳоли истиқомат қилаётган “Файз” МФЙда ичимлик суви таъминотида муаммолар борли-

ги аниқланди. 10 километр масофага қувур ўрнатилса, ичимлик суви таъминоти яхшиланади. Бу борада фуқаролар мутасадди ташкилотларга мурожаат қилган, муайян ишлар ҳам олиб борилган. Масалан, “Файзли” кўчасига 2 километр масофага ичимлик суви тармоғи тортилган. Бироқ айни пайтда ушбу қувурда сув йўқ. У.Сулаймонов туман “Сув-оқава” ДУК билан ҳамкорликда масалага ечим топиш ҳақида ваъда берди.

Депутат “Қувурбоши” МФЙда 2-сектор фаолияти билан танишди. Сектор раҳбари — туман прокурори амалга оширилган ишлар, мавжуд муаммолар, аҳолидан тушаётган мурожаатлар ҳақида маълумот берди. Жиноятчилик ва ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўйича олиб борилган ишлар таҳлил қилинди.

ДАРСЛИК КИТОБЛАР ЕТИШМОВЧИЛИГИ БАРҲАМ ТОПАДИМИ?

БУХОРО. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Қодир Жўраев Бухоро шаҳри ва Вобкент туманида аҳоли билан учрашиб, мулоқотлар давомида фуқароларнинг мурожаатларини ўрганди.

Қодир Жўраев Вобкент туманидаги ўзи таълим олган 14-умумтаълим мактабда бўлиб, таълим сифати ҳамда ёшлар учун яратилган шароитлар билан танишди. Мактаб кутубхонаси ҳамда ўқувчилар учун китоблар совға қилди.

Мактаб жамоаси билан бўлиб ўтган суҳбатда муаллимлар мактаб дарсликларидеги етишмовчиликлар борлигини қайд этиб, уларни замон талабларига мос равишда кўпроқ ва сифатлироқ нашр этиш таклифини билдиришди.

Вобкент туманидаги “Ширин” МФЙ “Ширин” шаҳарча-

сида яшовчи аҳоли ички йўллар ҳолатини яхшилаш, ҳудудда мактабгача таълим муассасаси барпо этиш, умумтаълим мактаби биносини таъмирлаш, дарсликлар етишмовчилиги-га барҳам бериш масалаларига эътибор қаратди.

Фуқаро Ойгул Рамазонова “Ширин” шаҳарчасида 6 мингдан зиёд аҳоли истиқомат қилишига қарамай, бу ерда мактабгача таълим муассасаси мавжуд эмаслигини баён қилди. Депутат мутасадди раҳбарлар билан ҳамкорликда ушбу муаммага ечим топишни таъкидлади.

Бухоро шаҳридаги “Хўжа Мушкин” маҳалла фуқаролар йиғинида истиқомат қилувчи аҳоли билан бўлиб ўтган мулоқотда ҳам муаммоларнинг амалий ечимига аҳамият қаратилди. Жумладан, “Алпомиш” кўчасидаги хонадонда яшовчи фуқаролар ички йўллар таъмирталаб аҳволга келиб қолганлиги ҳамда болалар майдончаси барпо этиш зарурлигини билдирди. Улар ҳудуддаги сув қувурларининг носозлиги бир қатор муаммоларни келтириб чиқараётганидан шикоят қилишди. Депутат ушбу муаммоларни “Хўжа Мушкин” МФЙ раиси Аслон Мухаммадиев билан бирга жойига бориб ўрганди ҳамда босқичма-босқич ҳал этилишини маълум қилди.

БОШИ БЕРК ҚИЛИНГАН КЎЧАЛАР

САМАРҚАНД. Ўзбекистон “Адолат” СДП фракцияси аъзоси Шухрат Полвонов Самарқанд туманидаги “Кўйи Чорлара” маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудда одамларнинг яшаш шарт-шароитлари, мавжуд ижтимоий муаммоларни ўрганди.

Учрашувларда аҳоли томонидан асосан бандлик, ички йўллар ҳолати, коммунал соҳа, тиббий хизмат кўрсатиш билан боғлиқ масалалар ўртага ташланди. Шунингдек, “Кўйи Чорлара” маҳалласида 8 та кўча Самарқанд шаҳридаги “Ватанларвар” ҳарбий шаҳарчасининг чегара деворлари қурилиши давомида боши берк кўча ҳолатига келиб қолгани аҳоли учун бир қатор ноқулайликларни пайдо қилмоқда. Депутат Шухрат Полвонов Самарқанд вилоят архитектура бош бошқармаси, Самарқанд туман кадастр бўлими, Самарқанд туман қурилиш ишлари бўйича ҳоким ўринбосари иштирокида мазкур масалаларни ўрганди. Муҳими, ушбу муаммолар масъул ташкилот ва корхоналар томонидан кенчиктирмай ҳал этилишини депутат ўз назоратига олди.

ТОМОРҚАЛАРГА СУВ КЕРАК

СУРХОНДАРЁ. Партия фракцияси аъзоси Ёрмат Холияров бошчилигидаги ишчи гуруҳи Шўрчи туманида юқумли касалликлар шифохонасида бўлиб, тиббиёт ходимлари ва беморлар билан суҳбатлашди.

Ўрганишларда аниқланишича, шифохонадаги “Ҳаво томчи касалликлари” бўлимида алоҳида ёпиқ ҳимояланган сув сакланган идишлар етишмайди. Шунингдек, беморлар учун алоҳида хоналарга эга бўлган қўшимча иморат ҳам қуриш зарур. Бўлимда тана ҳарорати юқори даражага ошган беморларга тиббий ёрдам кўрсатиш учун дори-дармон-

лар камлиги, сантехника воситалари — душ, ванна ҳамда ювиниш хоналари етишмаслиги аён бўлди. Шифохонани малакали тиббиёт ходимлари, ўрта тиббиёт ходимлари билан етарлича таъминлаш лозим.

Ё.Холияров “Шўрчи Агросервис” МТПда ишчи-ходимлар билан мулоқот қилди. Ишчилар мазкур муассасада узоқ муддатли олинмаган иш ҳақларини тўлаш масаласида ёрдам сўрашди. Шунингдек, ишчилар учун махсус кийимлар етишмаслиги ҳам маълум бўлди.

Депутат Ё.Холияров Олтинсой туманидаги “Карсаган” МФЙ аҳли билан ҳам

учрашди. Маҳалла аҳолиси томорқаларни сугориш учун сув танқислиги муаммо бўлаётгани, айниқса, ёз ойларида сув таъминоти деярли узилди қолиши, натижада томорқадан фойдаланишда қийинчиликлар бўлаётганидан шикоят қилишди.

Ўзбекистон “Адолат” СДП фракцияси аъзоси Даврон Тангиров Сароисиё туманидаги 2-сонли мактабгача таълим муассасаси фаолияти билан танишди. 300 ўринга мўлжалланган ушбу боғчада ҳозирги пайтда 350 нафар кичкинтой тарбияланмоқда. Муассаса озик-овқат маҳсулотлари билан етарли таъ-

минланган. Аммо ўрганишлар давомида боғчада мебеллар етишмаслиги, 1989 йилда ишга туширилган мазкур МТМ биноси деворлари тўқилиб кетганлиги, капитал таъмирга муҳтожлиги аниқланди.

Депутат 68-умумтаълим мактабда ўқитувчи-педагоглар, ёшлар билан суҳбатлашди. Таълим масканида ечимини кутаётган айрим муаммолар бор экан, 4 та синфда парталар етишмаслиги аниқланди.

Учрашувларда ўртага ташланган барча масалалар юзасидан депутатлар иш олиб боришини маълум қилишди.

АРИҚ ЛОЙҚА ЧЎКИНДИДАН ХАЛОС БЎЛСА...

ЖИЗЗАХ. Бугунги кунда мамлакатимизда халқ билан мулоқот қилиш, фуқаролар мурожаатлари билан ишлаш тизimini такомиллаштириш масаласига алоҳида аҳамият қаратилмоқда. Бу борада ўз сайлов округидаги сайловчилар манфаатларини ҳимоя қилиш, уларни қийнаётган муаммоларни бартараф этишга қўмаклашиш депутатлар олдида турган долзарб вазифадир.

Фаллаорол туманида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Тўлқин Абдусатторов маҳаллалар, кўлаб хонадонларда, таълим ва тиббиёт муассасаларида бўлиб, фуқаролар билан суҳбатлашди. Мулоқот чоғида аҳоли бу йил апрель ойи серёгин бўлганлиги сабабли беш мартаба сел келиши натижасида қўрилган зарарни бартараф этиш масаласига эътибор қаратди. Шунингдек, ишсизлик, тоза ичимлик суви етишмаслиги, ички йўлларнинг таъмирталаб аҳволга келиб қолганлиги ҳамда умумтаълим мактаби ва тиббиёт муассасалари биноларининг ҳолати билан боғлиқ муаммолар ўртага ташланди.

“Коризқудук” ҚФЙга қарашли

бир қатор қишлоқлар аҳолиси сел келиши туфайли анча зарар кўрди, ҳудуддаги 3 та кўприк яроқсиз ҳолатга келиб қолди. Ҳудуддаги ариқ лойқа чўкинди-га тўлиб қолганлиги сувнинг тошишига сабаб бўлди, уни ўз вақтида техника ёрдамида қазिश лозим эди. Қишлоқда яшовчи фуқаролар ариқларни лойқа чўкиндидан тозалаш учун техник воситалар ажратилишида ёрдам кўрсатишни сўрашди. Шуларни назарда тутиб, маҳаллий Кенгашларда иш олиб бораётган партия депутатлари томонидан Фаллаорол тумани ҳокимига ҳамда вилоят фавқулодда вазиятлар бошқармаси бошлиғига депутатлик сўровлари юборилди. Туман ҳокими депутатлик

сўровига тезда жавоб қайтариб, лойқа чўкиндилар ва турли чиландилар билан тўлиб қолган ариқларни тозалаш учун техника ажратилишини маълум қилди. “Коризқудук” ҚФЙ ҳудудидан “Маржонбулоқ — Зармитан” йўлидаги чорраҳагача 3 кило-

метр узунликдаги зовурни қазиб, қишлоқларни бир-бири билан боғлаб турувчи, яроқсиз ҳолатга келиб қолган 3 та кўприкни таъмирлаш бўйича ҳам аҳоли мурожаат қилди.

Депутат Т.Абдусатторов ушбу муаммо юзасидан мутасадди

ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб боришга ваъда берди. Самимий ва қизиқарли кечган учрашувларда оилавий тадбиркорлик ва томорқадан фойдаланишни ривожлантириш орқали аҳолининг бандлик даражасини ошириш ҳақида ҳам сўз борди.

Қашқадарё. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Жамшид Пирматов Нишон туманида сайловчилар билан очик мулоқот қилди. Депутат “Самарқанд” маҳалласидаги хонадонларда бўлганида партиядошимиз, 94 ёшни қарши олаётган уруш фахрийси Рўзи бобо Соатов билан суҳбатлашди.

ҚЎШИМЧА БИНОЛАР ҚУРИЛАДИ

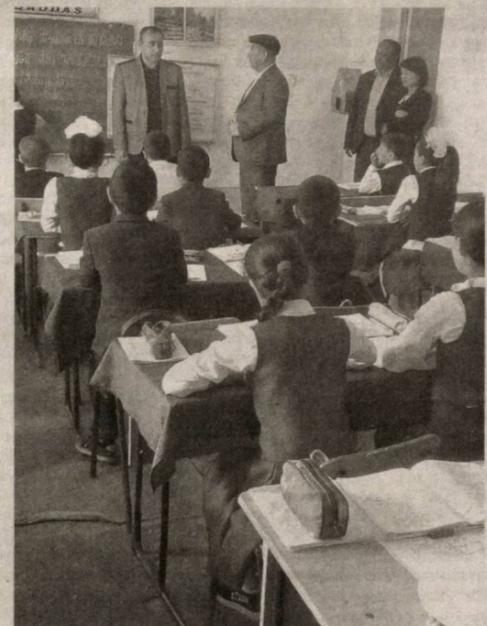
— Мен каби уруш фахрийлари ҳолидан давлат хизматчилари доимо хабардор бўлиб туришибди, — деди Рўзи бобо. — Президентимиз Хотира ва Қадрлаш куни муносабати билан биз — уруш фахрийларини моддий рағбатлантириш, бундан чексиз миннатдоримиз. Тинч, осуда юрда яшаётганимдан бахтиёрман.

Аҳоли билан мулоқотлар чоғида соғлиқни сақлаш, мактаб таълими, уй-жой, ер масалалари билан боғлиқ муаммолар тилга олинди. Хусусан, “Самарқанд” МФЙдаги 1200 ўринли 3-умумтаълим мактабининг атиги 5 та хонаси пол қилинган. Қолган синфхоналари эса ҳамон пол қилиш учун навбат кутиб ётибди. Мактаб кутубхонасида китоблар етарли эмас.

Миришкор туманидаги учрашувларда ҳам фуқаролар айрим муаммолар ҳақида баён этишди. “Навбахор” ҚФЙ ҳудудидаги 14-умумтаълим мактаби 2009 йилда таъмирдан чиқарилган. Ҳозирги кунда таъмирталаб ҳолга келиб қолган. “Обод қишлоқ” дастури доирасида ушбу мактаб биносини таъмирлаш учун 2,5 миллиард сўм ажратилган бўлиб, айрим сабабларга кўра бу рақам 250 миллион сўмга туширилган. 620 ўринли мактабда айни пайтда 886 ўқувчи таълим-тарбия олмақда. Ўқитувчилар мактаб олдида қурилиши тугалланмаган бинони таъмирлашда ёрдам сўрашди, депутат аралашуви билан муаммо ўз ечимини топадиган бўлди.

Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Абдуғани Умировнинг Шаҳрисабз, Қамати тумани сайловчилари билан учрашувлари ҳам фойдали кечди.

Шаҳрисабз туманидаги “Мираки”, “Ҳисорак” қишлоқларида фуқаролар ички йўллар таъмирталаб эканидан шикоят қилишди. Ҳозирда партиядошимиз аралашуви билан “Сайёд”, “Бошқоп” қишлоқларидаги йўллар туман ҳокимлиги тасарруфидеги ташкилотлар кўмагида таъмирланмоқда. Шунингдек, 65, 66, 76, 59 ва 61-умумтаълим мактабларида ҳам бир қатор муаммолар мавжуд экан.

Депутат аралашгач, ушбу таълим масканларида спорт заллари ва қўшимча бинолар қуриладиган бўлди. А.Умировга “Чунгурак” қишлоғи аҳолиси шу ҳудуддаги тиббиёт масканининг ҚВП мақомини ўзига қайтариш масаласида мурожаат қилишди. Бу муаммо туман тиббиёт бирлашмаси томонидан ўрганилмоқда. Бундан ташқари, “Сайёд”, “Бошқоп”, “Сувтушар” қишлоқларида қўшимча 3 та трансформаторга эҳтиёж борлиги аён бўлди, бу муаммо туман электр таъминоти корхонаси томонидан ҳал этилмоқда.

Депутатга “Шакартери” МФЙда яшовчи фуқаролар мактабгача таълим муассасаси биноси таъмирталаб ҳолга келиб қолганлиги ва бола кўплиги сабабли қўшимча бино қуришга эҳтиёж борлигини айтишди. Бу масала ҳам айни пайтда туман ҳокимлиги томонидан ҳал этиш учун ўрганилапти. Учрашувда 35-умумтаълим мактабининг иситиш тизимини таъмирлаш зарурлиги ҳам қайд этилди. “Полмон”, “Улоқ”, “Мираки” ҳудудларидаги хонадонларда суюлтирилган газ баллонларига эҳтиёж борлиги айтилди. А.Умиров тегишли корхона раҳбарлари билан боғлангач, аҳолига газ баллонлари етказиб берилди.

Шаҳрисабз туманининг “Ҳисорак” ва “Сайёд” маҳаллалари ички автомобиль йўлларини таъмирлаш масаласи ҳал этилди.

Таъкидлаш жоизки партия депутатлари юзма-юз мулоқотлар давомида аниқланган муаммоларни мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳал этиш чораларини кўришмоқда.

Ўзбекистон “Адолат” СДП ҳудудий кенгашлари матбуот хизматлари хабарлари асосида тайёрланди.

ЖАМОАТЧИЛИК МУХОКАМАСИ

2017 йилда гўдакларни 6 ойликкача фақат она сuti билан боқишнинг ўртача кўрсаткичи 61,7 фоизни ташкил этди. Бу бирон-бир фарб давлатининг эмас, бизнинг мамлакатимиз кўрсаткичидир. Афсуски, бу кўрсаткич ўзини болажон, фарзандлари учун ҳамма нарсага тайёр, ўзи учун эмас, боласи учун ишайдиган халқимизга оид эканлиги бир томондан ҳайрон қолдирса, бир томондан кишини ўйлантиради. Ваҳоланки, Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкилоти ва Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги маълумотларига кўра, 2 ёшгача бўлган болаларни она сuti билан боқиш ва 6 ойликкача эса фақатгина она сuti билан озиқлантириш гўдаклар ўлимини 30 фоизгача, уларнинг касаллигини эса 2,5 марта камайтириш имконини беради.

Болаларни соғлом овқатлантириш: муаммо ва ечимлар

29 апрель кuni Ўзбекистон Республикасининг "Гўдаклар ва кичик ёшдаги болаларнинг овқатланиши тўғрисида"ги қонун лойиҳаси муҳокамасига бағишланган "Ҳомилалар аёллар ва болаларни соғлом овқатлантириш: муаммо ва ечимлари" мавзусидаги семинарда мазкур масалалар юзасидан фикр алмашилди. Ўзбекистон "Адолат" СДП, унинг Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси ҳамда Қонунчилик палатасининг Фуқароларнинг соғлигини сақлаш масалалари қўмитаси ҳамкорлигида ташкил этилган ушбу семинарда Қонунчилик палатаси депутатлари, Соғлиқни сақлаш вазирлиги мутасаддилари, амалиётчи шифокорлар, ёш олимлар, экспертлар ва партия фаоллари иштирок этишди.

Таъкидланганидек, аҳолининг барча ижтимоий қатламлари ўз вақтида, мунтазам, сифатли табиий хизматдан фойдаланишни таъминлаш тарафлари бўлган партияимиз мамлакатимизда табиёт соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар ва уларнинг натижаларини эътироф этган ҳолда бугунги кунда ушбу соҳани янада ривожлантириш, бу борада ечимини кузатиётган муаммоларни бартараф этиш бўйича тақлифларни илгари суриб келимиз.

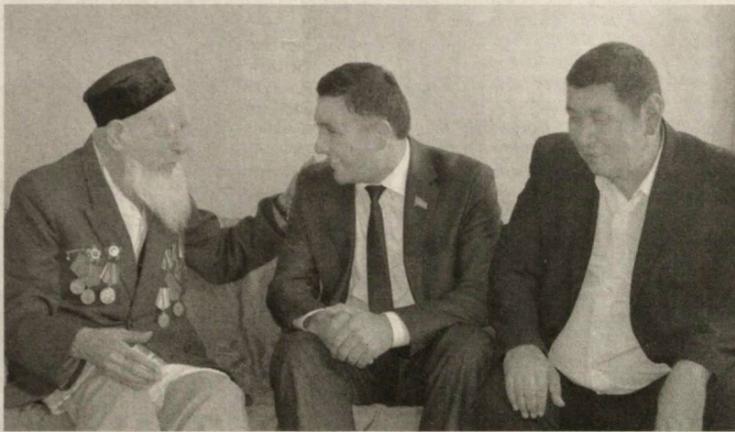
Жумладан, партия ва унинг Қонунчилик палатасидаги фракцияси томонидан халқимизга генофондини сақлаш учун ҳомилалар аёллар ва болаларнинг овқатланиши рақибони бўйича амалдаги меъёрларни қайта кўриб чиқиш масаласи Давлат дастури лойиҳасига тақлиф сифатида киритилган эди. Мухими, мазкур масала Давлат дастурининг 155-бандида ўз аксини топди. Ташаббусинг амалий ифодаси сифатида Қонунчилик палатасига "Гўдаклар ва кичик ёшдаги болаларнинг овқатланиши тўғрисида"ги қонун лойиҳаси киритилди ҳамда палата мажлисида биринчи ўқишда кўриб чиқилди. Ҳозирда Фуқароларнинг соғлигини сақлаш масалалари қўмитасида қонун лойиҳасини иккинчи ўқишга тайёрлаш жараяни давом этмоқда.

Тадбирда партия депутатлари ва мутахассислар томонидан алоҳида қайд этилганидек, гўдаклик давридан болаларни тўғри овқатлантиришни шакллантириш уларнинг нафақат жисмоний саломатлигини ва ривожланишини, балки инфекция хавфини камайтириш, психомотор фаолиятининг тўлақонлилиги ва келгусида ижтимоий ҳолатини ривожлантиришда имкониятларини кенгайтириш учун ҳам муҳим ҳисобланади.

"Бола ҳуқуқлари конвенцияси"нинг 24-бобига асосан гўдакларни 6 ойгача истисносив ҳолатида қайта она сuti билан боқишни муҳофиза қилиш, қўллаб-қувватлашга қаратилган тадбирлар жамият саломатлигини сақлашдаги муҳим вазифадир. Жамиятнинг барча аъзоларига ва айниқса, оналарга кўрақ сuti билан боқишнинг аф-

Сафдошларимиз фахрийлар хонадониди

Айни кунларда наманганлик партиядошларимиз Хотира ва Қадрлаш кuni муносабати билан ўтказилаётган тадбирларда фаол қатнашмоқдалар.

— "Аждодларни хотирлаш — муқаддас қадрият", "Эътибор ва ғамхўрлик — инсоний бурч" — шiorлари остида ташкил этилаётган учрашувлар ва давра суҳбатларида фашизм халқимизнинг ҳам мардонавор ва салмоқли ҳиссаси борлиги унутилмас ҳақиқат эканлиги таъкидланмоқда, — дейди Ўзбекистон "Адолат" СДП Наманган вилоят кенгаши раиси Исроил Жўраев. — Шунингдек, уруш фахрийларининг хонадонларида бўлиб, уларнинг оловли йиллар ҳақидаги хотираларини тинглаш, ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялаш каби масалалар ҳам диққат марказида турибди.

лар ҳузурига тез-тез меҳмонлар ташриф буюриб туришади. "Адолат" СДП фаолларидан бир гуруҳи шу табарруқ инсонлар хонадониди бўлди. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Шўхрат Якубов, партия фаоллари "Ҳақиқат" маҳалласида истиқомат қилаётган уруш фахрийларини Хотира ва Қадрлаш кuni муносабати билан қўллаб, соғи-саломлар топширишди. Шарифжон ота ва Жаббор ота фахрийларга кўрсатилаётган ғамхўрлик учун миннатдорлик билдириб, Ватан осмони ҳамиша тинч ва мусаффо бўлишини тилаб дуо қилдилар. Партия вакиллари "Қадам-қоғай" маҳалласида яшовчи юз ёшли Абдуллажон ота Йўлдошевнинг хонадониди ҳам бўлишди. Уруш ва меҳнат фахрийлари билан самимий учрашув ва суҳбатлар вилоятнинг барча туманларида ўтказилмоқда.

Нурбек АБДУЛЛАЕВ, Наманган вилоят кенгаши матбуот котиби

Тил — миллатнинг тириклик тимсоли

Собиқ курсдошлар учрашасан, суҳбатимиз, аввало, талабалик йиллари, азиз устозлар ҳақида муносабатларни ҳуқуқий тартибга солиш ҳамда Ўзбекистон Республикасида болалар овқати маҳсулотларига қўйилаётган талабларни белгилаш ушбу қонуннинг мақсди ҳисобланади.

Бўлғуси журналистларга ижодий услуб сирларидан сабоқ берган мохир педагог Ирисали Тошалиевдан мантикий фикрлаш, сўз, ибора, жумла устида ижодий изланиш сабоғини олганми.

Ўзбек халқининг узоқ ўтмиши, бугунги ҳаёти-ю эртанги истиқболи муҳимасамалашган тилда миллатнинг миллий-маънавий руҳи, маданияти, маърифий қийфаси бутун мураккаблиги билан намоёнлир.

Устознинг дарсларини ҳар бир талаба қизиқиш билан тинглаб, ўзи учун зарур хулоса чиқарарди. Баъзи талабчан талабаларнинг "услубиятдан сабоқ берган домла ўзи қай усулда ёзаркин", деган пичир-пичирларини эшитиб қолгандек, устозимиз қойилмақом мақолашлар билан ҳам ибрат кўрсатар эди.

Мухаррам ДАДАХОДЖАЕВА, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги Ўзбекистон "Адолат" СДП фракцияси аъзоси:

— Мазкур қонун лойиҳаси болалар соғлом ўсиши учун етарли бўлган овқатлар билан таъминлаш тизимини такомиллаштириш, гўдакларда касалланиш ва ўлим даражасини пасайтириш мақсадида ишлаб чиқилган. Шунингдек, лойиҳа соғлом фарзандларни тарбиялаб вояга етказиш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофиза қилиш, халқимиз генофондини мустаҳкамлаш, гўдаклар ва кичик ёшдаги болаларнинг жисмоний саломатлиги ва ривожланишини таъминлашга хизмат қилади.

Бу қуйма фикрларидан миллатпарвар устознинг она тилимиз тақдирига қанчалик қуюнчақлик билан қараганини ҳам англаш мумкин.

Адабиёт илми ҳам сиёсатга қоришиб кетди. Адабиётшунослик асар мазмунини бадиий либосидан яланғочлаб қайта шарҳлаш ва баҳолаш илмига, танқидчилик қаҳрамонларнинг ижобий-ю салбийлигини, тиллари-ю турларини аниқлайдиган тергов маҳкамасига айланишига оз қолди. Бадиий

сўзининг жозибасига эътибор бермай қўйилди. ******* Бир хил мафқуравий-маънавий зўрлик сўзларни ҳам иққироа олиб келиди. ******* Сиёсий-ижтимоий лугат фуқаролар доирасида қанчалик ранг олдди; оммавий ахборот, матбуот тили ҳам шунча мослашди. Ноўрин мақтову маҳфия, ўта нарвон берилган қийфлар, ўсмаси қуюқ тортилган чучмал ташбеҳлар лавҳа ёки очерк қаҳрамонларини ҳижолатга солидиган бўлиб қолганди. Тилу адабиётини, санъату маданиятни мафқуралиштириш бу йўлдаги барча уринишларни рағбатлантириб келиди. ******* Биз ўйлаганда, гапиргандагина тил ишлайди, уни ишлатиши малакаси ҳам орта боради. Алишер Навоий "Тил бунча шараф била нутқининг олотибдур ва ҳам нутқидирки, агар напосидан зоҳир бўлса, тилининг офатибдур" деб уқтирганлар. Демак, бу шарафли олоти (қурол, асбоб) бепосидан, бефарқ ишга солиб, тил учун офат етказиш унинг мақомини оширмайди. ******* Шахмат уйнамаган шахматчини билмайди. Шахматчиликнинг маҳорати эътибордан ўзинга орта берилгандай, биз ҳам тилдан қанча кўп фойдалансак, уни ишлатишга шунча мохир бўламиз, унинг қондаларини кўпроқ била борамиз. ******* Ўзбек тилининг ҳаракат майдонини торайтиришга, айрим соҳалар бошқарувини ўзбеклардан "муҳофиза" қилишга, бунга ўзбекларнинг ўқувсизлиги баҳонаси билан асослашга уринаётган маълум кучларнинг ҳам ҳиссаси бор. ******* Хато қилишдан қўрқмай она тилини фаол нутқий вазиятда қархил лозим. Тил истиқболининг асосий шартларидан бири ҳам, сизу бизни она тилимиз олдидаги қарздорлигимизнинг боиси ҳам мана шунда. ******* Турғунлик даврида, ҳатто "тил сиёсати" атамасининг ўзи деврли истеъмолдан чиқарилиб, "миллий тиллар қурилиши", "тиллари режислаштириш" ёки "тиллари маданиятини такомиллаштириш" сингаги нутқлар ва чучмал ифодалар билан алмаштирилган эди. Мана шу ақида қон-қонимизга синиб кетган эканми ё тил муаммосини сиёсат билан болаб талқин этишдан қўрқиниши, ҳар ҳолда, "тил сиёсати" ифодасини ишлатишга ҳозир ҳам эҳтиёткорлик билан ёндашилмоқда. ******* Халқ билан унинг ўз тилида гаплашмаслик, унга ёт тил воситасида раҳбарлик қилиш, унинг урф-одатлари, маданиятига бепосандликни инсон ҳуқуқини поймол этиши деса бўлади. ******* Тил ўрганиши ва ундан фойдаланиши табиий нутқий алоқа муҳтида тез ва осон кечади. Ўзбек тилини билиш учун одамлар билан шу тилда мулоқот қилиш ҳам керак. Ўзбек тилини ўрганаган деган киши билан фақат русча гаплашаверсак, унинг сабъ-ҳаракатига тўсқинлик қилган бўламиз. *******

Тўлқин ЭШБЕК, ЎЗМУ журналистика факультети доценти, филология фанлари номзоди

Ўқувчи дарсга келмаса, ота-она айбдорми ёки муаллим?

МЕНГА СЎЗ БЕРИНГ

Вояга етказётган фарзанди келгусида ҳаётда ўз ўрнини топиши, касб-кори баракади бўлиб, оиласини таъминлашга қийналмаслиги борасида ота-онанинг кўнгли тўқ, хотиржам бўлса, ундан бахтли одам йўқ. Бунинг учун ёшларимиз илм-маърифатли, касб-ҳунарли бўлиши лозим. Айниқса, ушбу ҳаётини масаллада ота-оналар билрамчи жавобгар шахслар саналади десак, асло янглишмаймиз.

Юртимиз фарзандларининг билим олиши, ҳар томонлама баркамол бўлиб вояга етиши учун барча шарт-шароитлар муҳайё этилган. Шу мақсадда кейинги йилларда қабул қилинган бир қатор қонун ҳужжатлари ёшларга, шу билан бирга, ўқитувчиларга алоҳида эътибор ва ғамхўрликнинг яққол ифодасидир. Давлатимиз раҳбарининг "Ўқитувчини ҳурмат қилмагани мен ҳам ҳурмат қилмайман", деган сўзлари ўқитувчига жамият муносабати қандай бўлиши зарурлигини кўрсатади. Шу билан бирга, муаллимлар ҳам бу юксак ишонч ва масъулиятга ўз фаолияти билан муносиб жавоб бера олиши лозим, албатта.

Аммо буни амалга оширишда ҳалақит берувчи омиллар ҳам йўқ эмас, иш жараёнида айрим муаммолар учраб туради. Биргина ўқувчилар давоматини олайлик. Умумтаълим мактабларида ҳар бир синф раҳбари ўз синфда ўқувчилар давоматини ҳар кун 100 фоиз таъминлашга эриша оладими? Бирор ўқувчи бир кун дарс қолдирса, унинг фанларни ўзлаштиришда узвийликка путур етади. Бир неча марта дарс қолдирса-чи? Бу масаланинг бир томони, холос. Бу вақт ичида ўқувчи нималар билан машғул бўлганлиги эса масаланинг иккинчи муҳим томони ҳисобланади.

Баъзан синф раҳбаридан "Нега синфнингизда ҳар кун давомат паст?" деб сўрасангиз, у кўплаб важларни келтириб ўтади. Масалан, "прогулки" ўқувчилар уйига борди; ота-онаси билан гаплашдим, тилхат олдим, маҳалла масъулларига учрадим. Нима қилай, барибир дарс қолдирдишди", деб куюниши тайин. Агар астойдил суриштирсангиз, бу сўзларнинг ярими рост, яъни ёлгон чикиши ҳам эҳтимолдан холи эмас. Бориники, рост бўлганда ҳам юзаки шугулланганига амин бўласиз. Гўёки унга-бунга учраб, дарсга келмаётган ўқувчининг ота-онасидан битта тилхат ёздириб олса бўлди. Бу билан муаллим масъулият ва жавобгарликдан ҳалос бўлади-гандек.

Хўш, нега айнан давомат масаласига алоҳида ургу бердик?

Дейлик, барча мактабларни назарда тутганда давомат ўртача 88, бориники, 90 физини ташкил этса, буни кўпчилиги яхши кўрсаткич деб қараб, кўнгли тўлиброқ эътироф этганини қузатасиз. Тўғри, бу икки йил олдинги давомат кўрсаткичидан анча яхши. Аммо...

Бирор мактабда ўқувчилар давомати 90 фоиз бўлса, қолган 10 фоиз ҳисобидан болалар қаерда, уларнинг сонини қанчан ташкил этади? Агар республика миқёсида жами 5 миллион 800000 ўқувчи бўлса, демак, бунда 10 фоиз нақ 580000 ўқувчи деганидир. Бундан ташқари, эр-талаб дарсга келиб ўқинчиси, тўртинчи соатдан кейин, болалар тили билан айтганда, "куён" бўладиган ўқувчилар ҳам бор. Энг камини олиб, бир фоиз ўқувчи ана шундай йўл тутди, деб фараз қилсак ва "прогулки"чилар сонига қўшиб ҳисобласак, дарс вақтида жами 638000 ўқувчи мактабдан ташқарида бўлиб чиқади. Улардан 10000 ўқувчи бемор ёки бирон узрли сабаб билан кела олмади қолгандир балки, демак, 500000 ўқувчи сабабсиз дарс қолдирган. Энг ташвишлисини, фарзанд тарбиясига биринчи масъул бўлган баъзи ота-оналарнинг ўзи ҳам боласи қаердагиларини билмайди.

Демак, вояга етмаган, ҳаётда ҳали оққорани яхши танимаган ярим миллион бола мактабда ҳам, уйда ҳам бўлмаса, билиб-билмай жиноят қилиши, ҳуқуқбузарликка йўл қўйиши, кимларгадир алданшига имкон пайдо бўлади. Жиноятларнинг эса турлари-ю, шакли шамойили кўп, айниқса, бугунги глобаллашув даврида бу борада мураккабликлар ортиб бормоқда. Демак, биз мактабдаги давомат 99 фоиз бўлганда ҳам "жуда зўр", деб айтишга ҳаққимиз йўқ. Чунки "бир фоиз ўқувчи мактабда йўқ, холос" деганимизда ҳам салкам 60000 нафар фарзандларимиз ҳақида сўз кетаётган бўлади. Яъни биргина ўқувчининг қаердалигини билмаслигимиз ҳам жиддий ҳавф тугдирди, деб қарашимиз лозим.

Яна бир мулоҳаза. Маълумки, ўқитувчиларнинг кўпчилиги хотин-қизлардан иборат. Демократизм, муаллим ўз туққан боласи йўқолиб қолса қандай жон

қуйдириб изласа, дарсга келмаган ўқувчиси ҳам шундай изласин. Ёш ўқитувчи йигит-қизлар эса укам, синглим қаерда экан деб, эркак муаллим бўлса, болам қани деган ўйда ташвиш тортсин. Ўқитувчига раҳбарият ёки текширувчи "нега ўқувчингиз йўқ, қаерда?" дейишига ҳожат қолмасин.

Таълим-тарбия, дарс машғулотидавоматдан бошланади. Синфда йўқ ўқувчига дарс ўтиб бўлмайди-ку. Ўқувчи нечта дарс қолдирса, унинг билим даражаси шунча поғона паст бўлиб боради. Бундай ўқувчилар исм-фамилиялари мактабда рўйхатда тургани, яъни қайсидир синфда "ўқиётгани" ҳолда таълимдан кун сайин узоклашади. Онг-шуури фанлар билан банд бўлмагач, бола нима билан машғул бўлади, деган савол туғилади. Таълимдан узоклашиш, фанлардан, билимдан беҳабарлик эса унинг маънавиятида бўшлиқ пайдо бўлди, деганидир. Дарс соатларини бой берган бундай ёшларга кейинчалик маънавий тарбия учун қуруқ панд-насихат қилишдан наф чиқадими? Жиноят кўчасига кириб қолган, ёт оқимлар домига тушган ёшларнинг тарбияси аслида бир қундаёқ айниб қолмаган-ку. Бундай ҳолатлар бир неча йил давомидаги эътиборсизлик оқибатида юзага келади. Чўқурроқ таҳлил қилсангиз, жумладан, ўқувчилар давомати ҳам бу масалага дахлдор бўлиб чиқади.

Давоматни яхшилаш чоралари ҳақида ўқитувчи сифатида бир тақлифини илгари суриш ниятидаман.

Мен раҳбарлик қилаётган синфда 32

маъмуриятдан фарзандини яхши томонга ўзгарганлиги ҳақида ёзма ёки оғзаки маълумот берилишини таъкидлаб қўйсангиз, деб ҳурмат билан мактаб маъмурияти".

Бирор раҳбар ушбу мазмундаги хатта "бу менинг ишим эмас", деб бепарво бўлса, болаларимиз келажак учун жамоатчилик асосида ёндашиш лозимлиги айтилаётган бир пайтда бу масалага жиддий қараш унинг фуқаролик бурчи, вазифаси эканини, раҳбар қандай бўлиши кераклигини эслатиб қўяра эдим. Бу, албатта, натижа беради, деб ишонман. Чунки қачон инсон қайсидир масаллада тез хушёр тортиб, ўзига гард юқишини хоҳламайди? Қачонки, уни моддий имконига, айниқса, нафсониятига путур етатган бўлса. Хат билан унинг иш жойига мурожаат қилишим эса уни ҳамкасблари ва раҳбари олдида ана шундай хижолат чекишига сабаб бўлади. Балки яқин ўртада иш ҳақи кўпроқ бўлган вазифага ўтмоқчидир, лавозимга эришмоқчидир. Шу ҳолатда "йўқ, бу ходим бунга лойиқ эмас", деган бўлар эдим. Менинг фикрим инобатга олинмаса ҳам барибир путур етади. Бу ҳам наф бермаса, маҳалласига, бошқа яқин ака-укаларига ҳам айтар эдим. Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда боласининг ўқишига тўсқинлик қилган ота-оналарга 15 кунлик маъмурий қамоқ жазоси белгилангани ҳам эслатардим, албатта. Хуллас, боласининг ўқишини, давоматини назорат қилиб, ўрнига қўймагунча тинч қўймас эдим.

Шу ўринда "Агар ўқувчининг ота-онаси ҳеч қаерда ишламаса-чи?" деган савол туғилиши мумкин. Аввало, ҳеч қаерда ишламаса, дейилганида ҳам астойдил суриштирсангиз, бири сувоқчи, бири гишт, кафел терувчи, бири электрик бўлиб чиқади, яъни ундан-бундан бурютла олиб ишлайдилар! Қай бири яхшигина чорвадор, паррандчилик ёки дехқончи-

лик билан шугулланади. Яна кимлардир мавсумга қараб мева-чева, сабзавот, полиз маҳсулотлари олди-сотдиси ёхуд ёзги мавсумда шарбат ичимликлари сотади ва ҳоказо. Ҳар ҳолда ҳеч қаерда ишламасдан эртдан кечгача ёнбошлаб ётишининг илоҳи йўқ-ку.

Лекин бундай фаолият билан шугулланувчиларнинг тайин ишониси йўқ, демак раҳбари йўқ. Унда "кимга ёзамиз?" деган саволга жавоб шуки, у қаерда, қайси ҳудудда тирикчилик қилиб моддий манфаат кўраётган бўлса, ана шу жойининг эгаси МФЙ саналади, шунингдек, солиқ идорасининг нозирини бор. Шулар билан бирга олдида бориб масалани очик айтсангиз, ишига ҳалақит бера-сиз ва шундай қилиш керак ҳам — ҳамма эшитсин. Ёки унинг яшаб жойида маҳалла мутасаддилари билан уйига кирардим. Хуллас, у, албатта, боласи билан шугулланади. Чунки яна қайтиб келиб хижолат қилмасин, деб ўйлайди.

Таъкидлаш жоизки, боласининг келажак ҳақидаги ҳамкорлик тадбиркорга ҳалақит беришга кирмайди. Агар ота-онаси хорижда бўлса, буларнинг ҳам телефон рақамини олиб, жиддий талаб қўйиш, манзилни топиб хат юбориш айни муддаодир.

Шунинг баробарида ибратли ўқувчилар ота-онасининг иш жойига раҳматнома ёзилса, бу ҳам яхши натижа беради, ёнидаги ўқувчи унга ўхшашига ҳаракат қилади.

Шу ўринда айрим ота-оналарга ҳам икки оғиз сўз айтмоқчи эдик. Яъни қачонгача сизнинг фарзандингиз орқасидан ўқитувчи, маҳалла, милиция, ҳокимлик "яхши бўласин", деб қуваб юради?! Яхши инсон бўлиб вояга етса роҳатини кўрадиган ҳам, ёмон бўлса, азият азобини тортадиган ҳам, аввало, сиз эмасми?! Давлатимизнинг саъй-ҳаракатлари-ю харажатлари-ни қадрлаш, болангизни ўқитиш ўрнига яна бепарволик қилверасизми? Ахир дунёнинг ҳамма ўлкаларида ҳам мактабларда болалар текинга ўқитилвермайди. Фарзандингизнинг қайта такрорланмас ёшлиги — олтиндан қиммат вақтининг беҳуда совурмаслиги, уни чиндан ҳам олтин дақиқаларга айлантириш, аввало, сизнинг измингизда, ота-оналар, Шу боис ҳар бир ўқувчи ўз келажакга пойдевор қўйиши учун имкон беришни унутмайлик.

Раҳимжон ЖАЛИЛОВ,
Ўзбекистон халқ таълими аъlochиси, олий тоифали педагог

БУГУННИНГ ГАПИ

Ёш авлод тарбияси ҳамма замонларда ҳам муҳим ва долзарб аҳамиятга эга масала бўлиб келган. Биз яшаётган XXI асрда эса у ҳақиқатан ҳам ё ҳаёт, ё мамот масаласига айлиниб бормоқда. "Тарбия қанчалик мукамал бўлса, халқ шунчалик бахтли яшайди", деган ҳикмат бор. Тарбия мукамал бўлиши учун эса мазкур соҳада бўшлиқ пайдо бўлишига мутлақо йўл қўйиб бўлмайди.

ЁШ АВЛОД ТАРБИЯСИ — халқ фаровонлиги, бахт-саодати кафолати

Ҳозирги кунда дунё миқёсида бешафқат рақобат, қарама-қаршилиқ ва зиддиятлар тобора кескин тус олмақда. Диний экстремизм, терроризм, гиёҳвандлик, одам савдоси, ноқонуний миграция, "оммавий маданият" каби ҳавф-хатарлар кучайиб, одамзот асрлар давомида амал қилиб келган бебаҳо маънавий эътиқодлар, оилавий қадриятларга путур етказмоқда.

Шу боисдан ҳам мамлакатимизда ёшларга оид давлат сиёсати қандай амалга ошириляпти, бу соҳада қандай муаммолар бор, уларни қандай ҳал қилишимиз керак, деган саволлар доимий эътибор марказида бўлиб келмоқда. Ёшлар иш-тирокида ҳуқуқбузарлик, жиноят содир этиш, диний экстремистик оқимларга, террорчи гуруҳларга қўшилиб қолиш ҳолатлари учрамоқда. Албатта, бу борада ҳамма айбни у ёки бу идорага, ташкилотга юклаб қўйиш адолатдан эмас. Бу масалада ҳаммамиз жавобгармиз. Ҳеч кимнинг бу жараёнлардан четда туришга ҳаққи йўқ. Биз ёшларга бепасанд, лоқайд муносабатда бўлаёқ, оқибатда нима бўлиши аниқ — улар ҳам биздан бегоналашади. Ўқийшдан, ишдан, жамиятдан, давлатдан, бориники, ҳаётдан кўнгли совиб, қўлини ювиб, қўлтиғига уради. Шунинг учун дабдабали, баландпарвоз тадбирлар ўтказиш эмас, балки ёшлар билан бе-восита илалаш, улар билан амалий мулоқот қилиш, уларни ўйлантираётган ҳаётини муаммоларни ҳал этишга эътибор қаратишимиз мақсадга мувофиқ бўлади.

Жумладан, кейинги пайтда турли мамлакатларда содир этилаётган террорчилик ҳаракатларининг ижрочилари қатаринда миллатимизга мансуб кимсалар ҳам борлиги халқимизда афсус ва надомат уйғотмоқда. Тинчлик ва осойишталикни, инсонийликни ҳамма нарсадан устун қўядиган халқимиз бундай кимсаларнинг қилмишларини кескин қоралайди. Уларни ўзбек деган номга номуносиб ҳисоблайди.

Ҳозирги вақтда ёшлар, айниқса, чет элда ишлаб, ҳалол меҳнат билан даромад топаман, деб юрган фуқароларимиз терроризм ва экстремизм чангалга тушиб қолмаслиги учун давлатимиз барча чораларни кўраляпти. Бу йўлда авваламбор, қўшни давлатлар билан ҳамкорлик алоқаларини ривожлантиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг Россия Федерациясига давлат ташрифи чоғида меҳнат миграцияси бўйича муҳим келишувга эришилди. Мамлакатимизнинг бу борадаги позицияси аниқ; одам қаерда бўлса ҳам ишлаши, оиласи, бола-чақасини боқиши керак. Лекин у ҳалол меҳнат қилиши, қонуний йўл билан даромад топиши лозим. Бунинг учун давлатимиз барча шароитларни яратиб бераётгани эътиборга молик.

Бугунги кунда ижтимоий-маънавий муҳитни ва аҳоли турмуш шароитини яхшилаш, ёшларни турли диний экстремистик оқимлар таъсиридан асраш масаласи барчамиз учун асосий масала бўлиб турибди. Республикада ҳақолатга қарши маърифат ташаббуси билан амалий ишлар олиб бориляп-

ти. Шунинг учун йўлдан адашган ўсмирни дарров душманга чиқармасдан, уни ўзимизнинг фарзандимиз, деб билишимиз керак. Унга бутун қалбимиз, юрагимиз билан ачинаётганимизни шу бола билсин. Зора, шунда унинг ҳам қалб кўзи очилса, тўғри йўлга қадам қўйса... Бир боланинг йўлдан адашиши — бу нафақат бир оила, балки бутун жамият бошига тушган кулфат. Бундан, аввало, унинг ота-онаси, ака-укалари, яқинлари жабр кўради. Бундай пайтда уларга ёрдам бериш керак. Биз эса, афсуски, улардан ўзимизни олиб қочамиз. Тўғри, маросимга қақирмаймиз, у фалончининг ака-си ёки ўғли, деб уларнинг нафратини баттар авж олдираемиз. Натيجида нима бўлади? Кулфат камайиш ўрнига кўпаяди. Бошқа оилалар ҳаётига ҳам кириб болиши керак. Ёшлар ўртасида жиноят содир этиш, диний экстремистик оқимга кирган болани «Бу — қўшнинг боласи, бошқа қишлоқ ёки тумanning боласи», деб лоқайд бўлаётганлар ҳам орамизда йўқ эмас. Ахир, кечагина шу ёшлар, ўзимизнинг ўғлимиз, биримизнинг қизимиз ёки жиянимиз эди-ку! Улар қачон адашди, қачон нотўғри йўлга кириб кетди? Биз нега гафлатда қолдик? Қачон, қаерда хатога йўл қўйдик? Фарзандларимиз қачон бегоналарнинг қўлига ўтиб кетди? Нима жин урдию улар ўз ота-онаси, ўз юртининг душманига айлиниб қолди? Бугун бу мудҳиш балоқазонинг олдини олмасак, бор кучимизни шунга сафарбар этмасак, эртага кеч бўлади.

Биз кўпинча болам мактабда, ўқишда ёки чет элда ишла-япти, деб хотиржам юраемиз. Лекин бизнинг бундай содда-лигимиз, бепарволигимиздан душманлар маккорлик билан фойдаланмоқда. Жону жаҳонимиз бўлган фарзандимиз улар қўлига қуролга айлиниб қолса, бунинг учун ким айбдор? Ўзимиз эмасми? Шунинг учун мактаб, лицей ва коллежлардаги, олий ўқув юртиларидаги таълим-тарбия, биринчи навбатда, давомат масаласига ниҳоятда жиддий эътибор беришимиз шарт. Биронта ўқувчи ёки талаба узрсиз ўқишга келмай қўйса, таълим маскани ҳам, оила ҳам, маҳалла, ҳокимият идоралари ҳам бу борада сергак тортиши, буни факултада ҳолат деб баҳрлаши керак. Ана шундай на-зорат тизими самарали ва ўзаро боғлиқликда ишлайдиган бўлса, албатта, биз вазиятни қўлга олиб, уни ижобий томон-га ўзгартира оламиз. Юртбошимиз алоҳида таъкидлаганидек, жойларда махсус ҳисобга олинган фуқароларнинг турмуш шароити, ижтимоий-иқтисодий аҳоли, муаммоларини ўрганиш, ушбу тоифа шахслар нега ра-дикаллашиб кетганининг сабаб-ларини ҳар томонлама чуқур таҳлил этиш лозим. Ана шу иш-ларнинг натижалари бўйича давлат ва жамоат ташкилотла-ри фаолиятида қўллаш учун аниқ тавсия ва тақлифлар иш-лаб чиқиши бугун ҳаётнинг ўзи талаб этмоқда. Агар биз шу йўналишдаги ишларни аввал-дек давом эттирадиган бўлсак, яъни умумий профилактика иш-ларини ёшлар радикал диний оқим аъзосига айланганидан оқимлар таъсиридан асраш ма-саласи барчамиз учун асосий масала бўлиб турибди. Республи-када ҳақолатга қарши маъри-фат ташаббуси билан амалий ишлар олиб бориляп-

Ташпулат МАТИБАЕВ,
халқ депутатлари
Тошкент шаҳар
Кенгаши депутати

лари, профилактика инспектор-лари, имом-хатиблар ва ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларининг тегишли ходимлари учун малака ошириш ўқувлари ташкил этилаётгани ва унинг самара-дорлигини ошириш ҳам самара-ли усуллардан. Бу ўқувларда уларни диний экстремистик ва террорчи гуруҳларнинг иш усу-ли, ғаразли ғоя ва мақсадлари билан таништириб бориш мақ-садга мувофиқ. Шу нуқтаи на-зардан биз "Ўзбекистон темир йўллари" АЖ тизимида шундай ўқув ва семинарларни ўтказиш-га катта эътибор қаратаёмиз.

Мафкура соҳасида бўшлиқ деган нарсанинг ўзи ҳеч қачон бўлмайди. Чунки инсоннинг қалби, миёси, онгу тафаккури ҳеч қачон ахборот олишдан, фикрлашдан, таъсирланишдан тўхтамайди. Демак, унга доимо маънавий озиқ керак. Агар шу озиқни ўзи яшаётган муҳитдан олмаса ёки бу муҳит уни қоник-тирмаса, нима бўлади? Бундай озиқни у аста-секин бошқа ёк-дан излайди. Шунга йўл бер-маслигимиз керак. Бунинг учун ўзини жамиятимиз, ёшларимиз маънавияти, ғоявий-мафкуравий тарбияси учун масъул деб бил-ган инсонлар — бу маҳалла ёки диний ташкилотлар бўладими, ҳуқуқ-тартибот идоралари хо-димлари ёки катта таъсир кучи-га эга ишдоркор зиёлилар бўла-ди — уларнинг барчаси фаол бўлиши лозим.

Бугун ниманинг ҳисобидан эришамиз? Таълим ва тарбия ҳисобидан. Лекин тарбия дегани фақат мактаб тарбиясидан иборат эмас. Маҳалла, оила, кенг жамоатчилик ҳам бу тарбияда марказий ўрин эгаллаши лозим.

Баъзи ёшларимиз учун меҳр-оқибат, ахлоқ-одоб тушунчалари бутунлай бегона бўлиб бо-раётгани, уларда бефарқлик, масъулиятсизлик, меҳнат қил-масдан кун кўришга интилиш каби иллатлар пайдо бўлаётгани — аччиқ бўлса-да, ҳақиқат. Ёки турмуш қурган ёшлар ора-сида ҳаётини енгил-елпи тасав-вур қилиш, оила муҳаббат экан-инини тушуниб етмаслик ҳолат-лари ҳам, афсуски, учраб ту-рибди. Ёш оилалар орасида ар-зимас сабаблар билан ажра-лишлар кўпайиб бормоқда. Бе-ғуноҳ болалар етим бўлиб, меҳр ва эътиборга энг ташна вақти-да ота-она тарбиясидан четда қолмоқда. Яна бир ноҳуш ҳолат-ини афсус билан тилга олиб ўтмоқчи: оилаларда носоғлом муносабаблар, қайнона-келин, эр-хотин ўртасидаги жанжаллар, хотин-қизларимиз орасида ўз жонига қасд қилиш ҳолатлари борлиги кишини қаттиқ изти-робга солади. Шу нуқтаи назар-дан биз бепарволик, лоқайдлик, ўзибўларчилик иллатларидан ҳалос бўлишимиз, шахсий ман-фаатларимиздан кўра Ватан манфаатини устун қўйишимиз мақсадга мувофиқ бўлади.

Интернет — террорчиларнинг бош қуроли

УНИНГ “НИШОН”ИГА РЎПАРА БЎЛМАЯПСИЗМИ?

ДАВРА СУХБАТИ

Шафқатсиз экстремизм ва терроризмнинг тарқалиши бутун дунёда хавфсизликка раҳна солмоқда. Бу иллатлар жамият асосларини вайрон этади, инсон ҳуқуқларининг бош тамойилларини оёқости қилади.

Албатта, ушбу иллатларга қарши курашиш нафақат соҳага бевоқифа масъул бўлган вазирлик ва идораларнинг вазифаси, балки жамоатчилик, айниқса, сиёсий партиялар ҳам четда туриши мумкин эмас. Айни шу мақсадда жорий йилнинг 26 апрель кунини Ўзбекистон “Адолат” социал-демократик партияси ташаббуси билан Ўзбекистон Миллий университетида “Экстремизм ва терроризм — тараққиёт кушандаси” мавзусида давра суҳбати ташкил этилди.

Унда Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмита, Ички ишлар вазирлиги Терроризм ва экстремизмга қарши курашиш Бош бошқармаси масъул ходимлари, партия фаоллари, профессор-ўқитувчилар, талабалар, экспертлар, кенг жамоатчилик ва ОАВ вакиллари иштирок этди.

Тадбирда жорий йилнинг 19 март кунини Президентимиз раислигида бўлиб ўтган ёшларга эътиборни кучайтириш, уларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида белгиланган вазифалар мазмун-моҳиятини кенг жамоатчиликка етказиш ҳамда бу борадаги ишлар ижросини таъминлашда ўзаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш юзасидан фикр алмашилди.

Буюк маърифатпарвар аждодимиз Абдулла Авлоний “Тарбия биз учун ё ҳаёт — ё мамот, ё наҳот — ё ҳалокат, ё саодат — ё фалокат масаласидир”, деб бежиз айтмаган. Тарбия мукамал бўлиши учун эса

бу масалада бўшлиқ юзага келишига асло йўл қўйиб бўлмайди. Давлатимиз раҳбари эртага салбий оқибатларга сабаб бўлувчи бўшлиқларнинг олдини олиш ва эртамаиз эгалари бўлган ёшлар маънавий баркамол ва жисмонан бақувват бўлиши учун ижтимоий, маънавий-маърифий соҳалардаги ишларни янги тизим асосида йўлга қўйиш бўйича бир қатор муҳим ташаббусларни илгари сурди. Хусусан, ёшларни санъат ва адабиётга қизиқтириш, жисмоний чиниқтириш, интернетдан самарали фойдаланишни йўлга қўйиш, маънавиятини юксалтириш ва улар ўртасида китобхонликни кенг тарғиб қилиш бўйича тизимли ишларни ташкил этиш каби масалалар устувор аҳамиятга эга.

Экстремизм, терроризм, гиёҳвандлик, одам савдоси, ноқонуний миграция, “оммавий маданият” каби хавф-хатарлар кучайиб, одамзот асрлар давомида амал қилиб келган эътиқодлар, оилавий қадриятларга путур етказётган бир шароитда бу каби масалалар

га бефарқ қарамоқ — келажакимизга беэътибор бўлмоқ деганидир. Тадбирда таъкидланганидек, Ўзбекистон “Адолат” СДП ҳам мамлакатимиз келажакимизга соғлом ва ҳар томонлама уйғун ривожланган ёшлар қўлида, деб ҳисоблайди. Дунёнинг турли минтақаларида зиддиятлар, беқарорлик кучайган, иштилоқлар давом этаётган бир шароитда биз ёшларимизни, ўз фарзандларимизни турли зарарли таъсирлардан ҳимоя қилишимиз

зарурлигини ёддан чиқармаслигимиз керак.

Тадбир давомида амалиётчилар, мутахассислар, олимлар ва партия фаолларининг мазкур соҳадаги ишлар самарадорлигини янада ошириш юзасидан тақлиф-тавсиялари тингланди.

— Ёш йигит-қизлар интернет манбаларидан энг кўп маълумот олувчи қатламдир ҳамда бундан террорчилик тузилмалари им-

ташкilotига тайёрлаш воситаси бўлиб қолмоқда. Шунингдек, маблағ йиғиш ҳамда маблағни ўтказишда, террорчилик ҳаракатларини амалга ошириш ва ўз мақсадларини омалаштиришда улар учун интернет бош қуролга айланди.

— Ҳозирда бир неча йirik экстремистик ташилотлар фаол тарзда ижтимоий тармоқлар орқали ўз сафларига асосан 17-35 ёш оралиғига бўлганларни ёл-

noklassniki, VKontakte, Telegram, Twitter, WhatsApp каби кенг аудиторияга эга бўлган ижтимоий тармоқлар орқали юборилиб, ўзаро алоқа йўлга қўйилмоқда.

Давра суҳбатида экспертлар ва талабалар ҳам мавзуга доир фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Экспертларнинг фикрича, ҳозирда ёшлар мавзусида сўз юритилганида, одатда, ушбу қатламнинг замонавий гаджетларга, компьютер ўйинларига берилиб кетаётгани тез-тез танқид қилинади. Бироқ ёшларнинг ушбу қизиқишларини ҳам фойдали томонга йўналтириш, турли ижтимоий тармоқларда тарқалаётган, миллий маданиятимизга ёт, “оммавий маданият”ни тарғиб қилувчи видеоларни тарқатаётган шахсларга нисбатан қўлланаётган жазо чоралари ҳақида айнан ана шу тармоқларнинг ўзида хабар бериш бориси орқали ёшлар орасида интернетдан фойдаланиш маданиятини шакллантириш лозим.

Давра суҳбати якунида Президентимизнинг ташаббуслари ижросини таъминлаш, ёшлар орасида экстремистик қарашлар тарқалишига қарши кураш тизимида ёшлар ташкилотлари билан биргаликда сиёсий партиялар салоҳиятидан ҳам фойдаланиш бўйича ҳамкорликда қилинадиган вазифалар белгилаб олинди.

Дилором АДИЛОВА,
Ўзбекистон “Адолат” СДП
Марказий аппарати
сектор мудири

Бурчини унутган ота

ЖАЗОГА ТОРТИЛГАЧ, ҚАРЗИНИ ТЎЛАДИ

ЖИНОЯТ ҲАҚИҚАТИ ВА АДОЛАТ

Халқимизда ота бўлиш осон, аммо оталик қилиш қийин, деган нақл бежиз айтилмаган. Бу сўзлар оталик бурчини адо қилиш нақадар масъулиятли вазифа эканлиги, буни тўла ундамай олмайдиган кишилар ҳам борлигига ишора қилади.

Айниқса, умр йўлдоши билан бирга яшамаётгани ёки ажрашгани сабабли вояга етмаган фарзандини моддий таъминлашдан бўйин товлаб юрган оталарга кўпроқ тааллуқли бу гап.

Қувасой шахрининг “Лашкар” маҳалласида яшовчи Эргаш Абдурагимов ана шундай қимсалардан бўлиб чиқди. Маълум бўлишича, Э.Абдурагимов фуқаро Муҳлиса Абдурагимова билан турмуш қуриб, улар уч нафар фарзанд кўришган. Аммо кейинчалик ўзаро келишмовчилик туфайли ажрашиб кетишган. Пировардиде, фуқаролик ишлари бўйича Фарғона туманлараро судининг 2010 йил 8 апрелдаги суд буйруғига биноан Эргаш Абдурагимовдан фарзандлари вояга етгунга қадар ҳар ойлик даромадининг иккидан бир қисми миқдориде алимент тўлаши белгиланган. Лекин у 2015 йил 1 январдан 2019 йил 1 январгача алимент пулларини

тўлашдан очик-ойдин бош тортиб келган. Давлат ижроқиссининг бир неча бор оғоҳлантиришлари ҳам у парво қилмаган. Қарабсизки, ўша давр мобайнида Э.Абдурагимовнинг қарздорлиги 44.760.000 сўмга етган. Бинобарин, Мажбурий ижро бюросининг Қувасой шаҳар бўлими томонидан Э.Абдурагимовга нисбатан МЖТКнинг 47-моддаси (Вояга етмаган ёки меҳнатга лаёқатсиз шахсларни моддий таъминлашдан бўйин товлаш) 1-қисми билан маъмурий ҳуқуқбузарликка оид иш қўзғатилди. Қува туман маъмурий суди эса мазкур модда билан унга нисбатан 15 сутка маъмурий қамоқ жазоси тайинлади. Натихада ҳуқуқбузар юқоридеги қарзи эвазига ўз номидаги қарзи ҳовли-жойни учинчи фарзанди Асилбек Абдурагимовнинг номига расмийлаштириб берди. Шу боис ундирувчи М.Абдурагимовнинг муурожаатига асосан айни иш

бўйича ижро ҳаракатлари тугатилди. Албатта, бундай мисолларни яна келтириш мумкин. Бироқ гап қимнингдир қарз суммаси кўп-озлиги ёки маъмурий ёхуд жиноий жавобгарликка тортилганида эмас, балки отанинг фарзандларини моддий жиҳатдан таъминлашга мажбуриятини нечоғли англаб етишидадир. Чунки Конституцияимизнинг 64-моддасида “Ота-оналар фарзандларини вояга етгунларига қадар боқиб ва тарбиялашга мажбурдирлар”, деб қатъий белгиланган. Шунинг учун алимент пулларини ундириш борасида бюросининг

шаҳар бўлими томонидан мажбурий ҳокимлик, маҳалла фуқаролар йиғинлари, худуд профилактика инспекторлари билан йўлга қўйилган ҳамкорлик ижобий самара бермоқда. Натихада биргина жорий йилнинг дастлабки чораги мобайнида 34 нафар оила яраштирилиб, вояга етмаган болаларнинг тиррик етим бўлиб қолишига барҳам берилди. Зеро, ҳаётда болаларнинг кўзига қувонч бахш этишдан ҳам ортиқроқ бахт бўлмаса керак.

Шокиржон СУЛТОНОВ,
Бош прокуратура ҳузуридаги
Мажбурий ижро бюросининг
Қувасой шаҳар бўлими
бошлиғи

БОЖХОНА БЕКАТИ

Божхона ходимлари томонидан Тошкент шаҳар божхона бошқармаси “Арк-булок” ташки иқтисодий фаолият божхона пости ходимлари томонидан пойтахтимизда фаолият юритаётган масъулият чекланган жамият раҳбари У.И. томонидан тақдим этилган божхона оқ декларациясида “Горизонтал кўп қаватли насослар” товарининг ташки иқтисодий фаолият товар номенклатураси коддини нотўғри таснифлаш орқали 58 миллион сўмни ноқонуний “иқтисод” қилгани аниқланди. Натихада қўшимча божхона тўловлари ундирилиши таъминланди.

Қонунбузарлардан божлар тўлиқ ундирилди

Шунингдек, “Сергели” ташки иқтисодий фаолият божхона пости ходимлари томонидан декларацияловчи шахс М.А. томонидан хориждан пойтахтимизда фаолият юритаётган масъулият чекланган жамият номига келган 26739,2 метр узунлиқдаги “Шиша толали қувурлар ишлаб чиқариш учун полиэфир толали рангли дока” товарининг ташки иқтисодий фаолият товар номенклатураси коддини нотўғри таснифлаб божхона расмийлаштирувиге тақдим этганлиги маълум бўлди. Натихада давлат бюджетига 50,3 миллион сўм божхона тўловлари ундирилиши қилишнинг олди олинди.

Яқинда “Тошкент-товар” ташки иқтисодий фаолият божхона пости ходимлари пойтахтимизда фаолият олиб бораётган хусусий корхоналардан бирининг номига олиб келинган товарларнинг коддини нотўғри кўрсатиш натижасида қонунбузарлар қўшимча 15 миллион сўмдан ортиқ божхона тўловларини тўламагани аниқланди ва тўловлар ундирилиши таъминланди.

Давлат божхона қўмитаси ахборот хизмати

ЮЗМА-ЮЗ МУЛОҚОТ

Ўзбекистон Республикаси Олий суди раиси Қозимжон Комилов мамлакатимизда фаолият юритаётган етакчи оммавий ахборот воситалари бош муҳаррирлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Матбуот ва оммавий коммуникациялар агентлиги, Ўзбекистон Миллий ахборот агентлиги, Ўзбекистон Журналистлари ижодий уюшмаси вакиллари билан очик мулоқот ўтказди.

Мақсад — шаффофликни таъминлаш

Ушбу тадбирни ташкил этишдан қўзланган асосий мақсад — мамлакатимизда амалга оширилаётган суд-ҳуқуқ ислохотлари самараси, судлар ва оммавий ахборот воситалари ўртасидаги ҳамкорликни янги поғонага кўтариш, мавжуд муаммолар ва уларни бартараф этиш йўллари ҳамда истиқболдаги режаларни муҳокама этишдан иборатдир.

Маълумки, суд органлари ва оммавий ахборот воситалари ўртасида изчил ҳамкорлик ўрнатишда Президентимизнинг 2016 йил 21 октябрдаги “Суд-ҳуқуқ тизимини янада ислох қилиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларини ишончли ҳимоя қилиш кафолатларини кучайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги фармони дастурий ҳужжат бўлди.

Фармонда суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллигини, фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоясини таъминлаш, шунингдек, одил судловга эришиш даражасини ошириш соҳасида давлат сиёсатининг асосий устувор йўналишларини амалга оширишда суд органларининг муҳим вазифаларидан бири сифатида фаолиятнинг **очиклиги ва шаффофлигини таъминлаш**, фуқаролик жамияти институтлари, хусусан, оммавий ахборот воситалари билан ҳамкорлик қилишнинг самарали механизmlарини кенг қўллаш белгилаб берилди.

Шунингдек, Президентимизнинг шу йил 2 февралдаги “Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрацияси ҳузуридаги Ахборот ва оммавий коммуникациялар агентлиги фаолиятини ташкил этиш тўғрисида”ги қарори асосида ишлаб чиқилган 2019-2020 йилларда Ўзбекистон Республикаси ахборот соҳаси ва оммавий коммуникацияларни янада ривожлантириш дастурининг 6-бандида “Суд органлари билан республика журналистлари ўртасида изчил ҳамкорликни ўрнатиш, уларнинг суд мажлисларидаги иштирокини таъминлаш, очик суд материалларини ёритишда мамлакат ОАВдан фойдаланишни назарда тутувчи чора-тадбирларни ишлаб чиқиш” белгиланди.

Шу ўринда алоҳида таъкидлаб ўтиш керакки, оммавий ахборот воситалари билан мустаҳкам ҳамкорликнинг йўлга қўйилиши:

Биринчидан, Президентимиз ташаббуси ва раҳнамолигида суд-ҳуқуқ тизимида қатъият билан олиб борилаётган янгиланиш ва ўзгаришлар жараёни мазмун-моҳиятидан кенг жамоатчиликни ўз вақтида хабардор қилиш;

Иккинчидан, судлар фаолиятида очик-ошкоролик, қонунийлик ва шаффофликни таъминлаш;

Учинчидан, халқимизнинг судларга бўлган ишончини янада мустаҳкамлашга хизмат қилади. Маълумки, ҳар қандай жамият, аввало, фикрлар хилма-хиллиги асосида ривожланади. Бугун Президентимизнинг бевосита ташаббуси билан жамиятимизнинг фикрлар хилма-хиллиги асосида ривожланишига кенг йўл очиб берилмоқда.

Буни таъкидлашдан мурда шуки, Олий суд ОАВ томонидан эълон қилинаётган турли хил фикрлар илгари сурилган материалларга ҳаммаша ҳурмат билан муносабатда бўлиб келган. Фақат умумэтироф этилган талаб чоп этилаётган материаллар ҳолис, ҳар қандай шубҳа-ғумондан холи, беғараз ва қонуний асосларда ёзилган бўлиши лозим. Чунки илгари сурилган ҳар қандай ноҳолис фикр кенг жамоатчилик ўртасида нотўғри тасаввурнинг шаклланишига, охир-оқибат эса, одил судлов сифатига таъсир кўрсатиши мумкин. Ҳолбуки, суд ҳокимиятининг ҳам, оммавий ахборот воситаларининг ҳам мақсади муштарак — **жамиятда адолатни, қонунийликни таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфатларини ҳимоя қилишдир**.

Тадбир сўнггида Олий суд раҳбарияти ва ОАВ раҳбарлари томонидан суд-ҳуқуқ соҳасида ёзидиган журналистлар учун ўқув ташкил этиш, журналистлар учун шанба кунини очик эшиклар кунини деб белгилаш ва ҳар ойда 10 нафар журналист учун **“Олий судда бир кун”** лойиҳасини амалга оширишга келишиб олинди.

Сардор ҲАМРОЕВ

Инсон қалбининг кўзгусига нур бағишлаган олим

ЗАМОН ҚАҲРАМОНЛАРИ

Маълумки, инсон дунё лаззатларини сезги аъзолари орқали идрок этади, ammo бу ёруғ оламни кўз орқали кўради. Одамлар орасида кўп айтиладиган “Мен барча кадрли нарсаларимни кўз қорачуғимдек асрайман” деган гапнинг маъноси ҳам кўзнинг кадр-қимматига бориб тақалади. Шу сабабли инсон учун энг азиз неъматлардан бири бўлган кўз қорачуғи гавҳар, деб аталади.

Инсон танасидаги энг нозик тўқималар, албатта, кўзни ўраб турган тўқималар ҳисобланади. Мутахассисларнинг фикрича, кўзларимизнинг диаметри икки сантиметрдан ортиқ, оғирлиги 7-8 граммга келаркан. Қизғин, биз ёқтирган кишимизга қараганимизда кўз қорачуғимиз 45 фоизга кенгайarkan. Унинг гавҳарини айтмайсизми, ёқутдек товланиб, бири мовий, бири яшил, яна бири эса малла тус бериб жилоланади. Айниқса, ер юзюдаги миллиардлаб инсонлар кўзларининг бир-биридан фарқ қилишининг ўзи ҳам бир мўъжиза...

Дарҳақиқат, ҳаётимиз учун энг муҳим аъзоларимиздан бири бўлган кўзимиз бошқа сезги органларимиздан кўп жиҳатдан фарқ қилади. Чунончи, кўз қалбдан садо беради, широна ташбеҳ билан айтадиган бўлсак, гапирди. Аҳён-аҳёнда ёлгон қапириб қўйсақ, кўзимиз ростини ошкор қилиб қўяди. Қўрқувимизни ёки соғлигимизни яширсақ ҳам кўзимиз фожиа этади. Бирон-бир жиноят қилсак, кўзимиз “расм”га олиб қўяди. Қалбимиз юмшоқ бўлса, кўзимиз ёш тўқади. Агар борди калбимиз қотиб кетса, кўзимиз ёш тўқиди. Шунинг учун ҳам кўзларимиз ҳимоясида бўлган кўзимизга донишмандлар “инсон қалбининг кўзгуси”, деб таъриф берадилар. Ҳа, кўз инсон танасида жойлашган бир мўъжиза...

Шу сабабли уни асрашга интиламиш, кўзларимизни қоқиб, уни ҳимоялаб тураемиз. Аммо кўзга ҳам “кўз” тегиши мумкин. Бундай ҳолатда, албатта, кўз шифокорига мурожаат қилаемиз. Улардан бири, ўз касбига, халқ соғлиғига умрини бахшида этиб келаётган шифокор, Ўзбекистон Қаҳрамони, тиббиёт фанлари доктори, профессор Холиджон Комиллов.

Холиджон Комиллов 1962 йили ўрта умумтаълим мактабини олтин медал билан тамомлаб, ўз сўзининг устидан чиқиш учун ота босган катта йўлга қадам ташлади. У ўша йилнинг ўзюда имтиҳонларни аъло баҳоларга топшириб, Тошкент давлат медицина институтига қабул қилинди. Институтида ҳам бўш келмади. Ушбу даврида анатомия, офтальмология ва неврология соҳалари бўйича студентлар илмий тўғарага қатнашиб, совринли ўринларга сазовор бўлди ва шу тарихи 1968 йилда институти имтиҳон дидлом билан тугатди.

У илм йўлидаги асосий йўналишини танлар экан, энг қийин соҳа — невроофтальмологияни танлади. Ҳаммада бўлгани каби ёш олимнинг ҳаёт йўли ҳам осон келмади. Очилиш учун номзодлик диссертациясини тайёрлаётганида ўз-ўзига талабчанлиги, ўз ишдан қониқмаслиги туфайли тўққиз марта қайта-қайта ёзди ва диссертацияни маромига етказиб, ҳимояга топширди.

Ёш тадқиқотчи тиббиёт фанлари докторлари, профессорлар Наби Мажидов ва Ольга Соколованинг илмий раҳбарлиги остида 1972 йилда тиббиёт фанлари номзодлиги диссертациясини Москва шаҳрида “Оптохизмалъ лептоменингитлар (арахноидитлар)нинг офтальмологик клиникаси” мавзусида ҳимоя қилди.

“Невроофтальмология” нима ўзи? Бу офтальмологиянинг бир қисми бўлиб, неврология ва офтальмология (кўз касалликлари соҳасини) кўпчилик кўриш тизимида юзга келадиган умумий мураккаб тизимли касалликларни ўрганишда бирлаштирувчи илмий йўналтирилган тор махсус ихтисослаштирилган тиббий бозор ҳисобланади.

Нақадар зарур соҳа. Нейроофтальмологлар текширувлари дастлаб неврология ва офтальмология соҳаларида тўлиқ ўтказганларидан сўнггина бошқа соҳаларда текширувларни давом эттирди. Нейроофтальмологиянинг асосий мақсади асаб тизимининг умумий патологиясида кўриш системасининг афферентал бузилишлари (масалан, кўз нервининг неврити, оптик неврит, кўриш нерви дискиннинг шишиши, бош мия ўсимтаси ёки инсулт) ва кўриш системасининг эфферентал бузилишлари (масалан, анизиокория, диплопия, офтальмоплегия, птоз, нистагм, блефароспазм ва гемифациалспазм)ни аниқлаб, миёдаги ўзгаришларни даволашдир. Чунки бош мия ва кўрув аъзолари бир қон томир орқали таъминланади, нерв толалари кўришни ва кўз олмасининг ҳаракатларини таъминлайди, бош миёдаги ўзгаришлар эса кўрув аъзолари фаолиятининг бузилишига олиб келиши мумкин. Шунинг учун офтальмолог, невропатолог, нейрхирург ва эндокринологлар биргаликда беморларни текширишлари самарали натижалар беради.

Ёш олим учун бу ютуқлар хали натижа эмас эди. У отасининг издоши бўлиши керак. Отаси — Ўзбекистонда хизмат кўрсатган шифокор, тиббиёт фанлари доктори, профессор Маҳмаджон Комиллов босиб ўтган йўлни, албатта, босиб ўтиши лозим. Чунки уни қанчадан-қанча бемор тақдирлар кутмоқда. Ҳа, Холиджон Комиллов илмий изланишларини изчиллик билан давом эттирди. Албатта, соҳани чуқур ўзлаштириш ва унга янгилик кириштириш осон бўлмайди. Бунинг учун яна меҳнат, яна машаққат, ўз ишига янада кўпроқ масъу-

лият билан ёндашиш лозим бўлади. Аввало, олий математика усулларини, инглиз тилини, дастурлашни ва анализ-синтез таҳлилий усулларини тўла ўзлаштириш, замонавий компьютер технологияларидан самарали фойдалана билиш талаб қилинади.

Очилиш айтиши керак, Холиджон Комиллов номзодлик ва докторлик диссертацияларини ёзган даврларда барча ёзув ишлари ҳозиргидек компьютерларда эмас, ёзув машиналарида бажариларди. Бу эса ортиқча вақт,

ортиқча меҳнат талаб қиларди. Ҳар қандай шароитда изланишдан тўхтамасликни қатъий мақсад қилган олим докторлик диссертациясини бажаришга киришди ва бир неча йиллик изланишлар эвазига 1984 йилда Москва шаҳрида диссертацияни “Кўрув нерви касалликларининг клиничко-диагностик белгиларини ЭХМ ва автоматлашган тизимлар ёрдамида дистанцион диагностика қилиш учун яраш мавзусида ҳимоя қилди.

Унинг меҳнатлари бесамар кетмади. Мамлакатимизда клиник офтальмология, невроофтальмология, кўз микрохирургияси каби долзарб соҳаларни ривожлантиришга катта хисса қўшилди.

— Касб танлашда адашман эканман, — дейди Холиджон Комиллов. — Аслида бу касбни танлашимда отамнинг хиссаси катта. “Отананг биринчи устозинг”, дейишди. Ҳақ экан. Мен отамдан одамлар рози бўлганлигини, хурсанд бўлганлигини кўп кузатганман ва шу сабабли ҳам бу касбга меҳрим тушган. Онам ўқитувчи сифатида меннинг уйга вазибаларимга устозлик қилганлиги ҳам сир эмас. Асосий тарбияни ота-онамдан олганман. Офтальмологияни менга танитган отам ва ҳаёт йўлини кўришда бевосита устозлик қилган онамнинг хизматлари олдида фарзандлик меҳрим билан ҳар доим тиз чўкаман. Мактабдаги, институтидаги устозларимни айтмайсизми, барчасининг меҳри адоғи бўлмаган... Ва шу билан бир вақтда касбий фаолиятим ривожланиб бевосита устозлик қилган неврология бўйича тиббиёт фанлари доктори, профессор, академик Наби Мажидов ва невроофтальмология бўйича тиббиёт фанлари доктори, профессор Ольга Соколованинг бир умр миннатдорман.

Холиджон Комиллов ҳам устоз кўрган, ҳам кўнлаб шогирдлар тайёрлаган шахс сифатида ардоқланади. Унинг илмий раҳбарлиги ва маслаҳатчилиги остида 4 нафар тиббиёт фанлари доктори ва 32 нафар тиббиёт фанлари номзоди ва тиббиёт бўйича фалсафа докторлари тайёрланган. Ўзбекистон Республикасида ишлаётган 1600 дан ортиқ кўз шифокорларининг кўпчилиги у раҳбарлик қилаётган Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг офтальмология кафедрасида кўз шифокори сифатида тайёрланган ёки малака оширишган.

— Устозимни тақдиринг менга берган мукофоти деб биламан, — дейди Тошкент врачлар малакасини ошириш институти офтальмология кафедрасининг доценти, тиббиёт фанлари номзоди Наргиза Норматова. — 1991 йилдан ҳозирга қадар профессор Холиджон Комиллов раҳбарлигида олимпиа, педагог ва кўз шифокори сифатида етишдим. Кўз шифокори бўлиш машаққатли касб эканлигини амалиётда чуқур ҳис қилдим. Кўзи ожиз беморлар билан учрайдиган турли ҳолатлардан чиқиш йўллариини мунтазам, сабр-тоқат билан ўргандим. Устоздан мен покликни, тартибни, масъулиятни, сабр-тоқат ва чидамликни, камтарликни ва энг асосийси, ҳалолликни ўргандим...

Мана, ўттиз йилдан ошибдики, Холиджон ака Тошкент врачлар малакасини ошириш институтининг офтальмология кафедраси мудири лавозимида ишлаб келаяпти. Мазкур кафедра республиканинг барча ихтисослашган кўз касалликлари шифохоналари ва бўлимларида ишловчи мутахассислар малакасини оширувчи марказ ҳисобланади.

Унинг бевосита иштироки ва раҳбарлиги остида кўриш аъзоларини текшириш учун янги тиббий-техник комплекси, дори-дармонлар ва микрохирургия услубини қўллаган ҳолда глаукома ва катаракта хасталигини даволаш йўналишлари бўйича илмий-амалий изланишлар олиб борилмоқда. Республикада илк бор офтальмологиянинг турли долзарб йўналишлари бўйича 60 дан ортиқ мавзуй малака ошириш йўналишлари ташкил этилди. Ўқитиш жараёнида компьютерлардан диагностика ва даволаш учун реал вақт мобайнида фойдаланиш имконияти яратилди. Кафедрани даволаш услубий, илмий-амалий ва даволаш ишлари жараёнига янги технологияларни киритиш ва қўллаш чоралари кўрилмоқда.

Кафедрани ва унинг клиник базаси бўлган Республика кўз касалликлари шифохонаси қатор давлатлар (Россия, Жанубий Корея, Украина, Қозғистон, Туркия ва бошқа) етакчи офтальмологик клиникалари билан узвий ҳамкорлик ўрнатган. Ушбу клиникаларнинг етак-

лан машғул пайтлари ҳаётнинг шафқатсиз синовлари Холиджон Комилловнинг бағридан ҳам қизини, ҳам набиранни юлиб кетди. Албатта, бундай айрилиқ оғир эди. Жайдари қилиб айтганда, шундай чиройли оилага кўз тегди. Тақдир экан. Даҳшатли синовларни бардош билан енгган қаҳрамонимиз ҳар сафар қизини хотирлаб борганида қабр тошидаги “Кўнглимдаги орзуларим армондир, ёдинг мангу дардимизга дармондир”, деган ёзувларни қайта-қайта ўқийди.

Хуллас, барча қийинчилик ва машаққатларни ортда қолдирган Холиджон Комиллов ҳали ҳамон жамиятда фаол. У ҳаётнинг аччиқ ва ширин лаҳзаларини татиган, ҳамма машаққатларни мардонанов енган инсон. Меҳнатдан кўрмайди. Шу сабабли сийдиқидан меҳнат қилиб, халқимизнинг ҳурматиға сазовор бўлиб келмоқда.

Айниқса, жамоат ишларида жуда масъулият билан иштирок этади. Нихоятда мустақам интизомга, юксак ҳуқуқий маданиятга эга шахс. У 2014 йилдан “Адолат” социал-демократик партиясининг аъзоси ва халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашининг депутаты, 2015 йилдан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг аъзоси. Айни дамларда ҳам депутат ва сенатор сифатида одамлар билан ишлаб, уйма-уй юриб, инсонлар қалбига эзгулик нурлари билан кириб бормоқда.

Шу билан бирга, Тошкент давлат стоматология институти ҳузуридаги илмий даражалар берувчи илмий кенгаш раисининг ўринбосари, Тошкент врачлар малакасини ошириш институти илмий кенгашининг, ушбу институт жаррохлик факультети илмий кенгаши ва муаммо комиссиясининг аъзоси, Ўзбекистон Республикаси ССВ илмий тиббиёт кенгаши қошидаги офтальмология бўйича илмий-муаммо комиссиясининг аъзоси, 2005-2012 йилларда Ўзбекистон Республикаси Олий Аттестация комиссияси аъзоси, Ўзбекистон Республикаси офтальмологлари илмий жамияти раиси, “Ўзбекистон тиббиёт журнали” таҳририяти аъзоси, “MEDICAL EXPRESS” ихтисослашган тиббий илмий-амалий, ижтимоий-реклама йўналишидаги нашр таҳририят кенгашининг раиси.

Тиниб-тинчимас, меҳнатқаш, камтарин, айни вақтда талабчан мураббий, меҳрибон устоз, таҳририяти мутахассис Холиджон Комиллов республика тиббиёт ходимлари ўртасида катта ҳурматга сазовор. Энг муҳими, халқнинг севишли фарзанди. Унинг беминнат меҳнатлари бесамар кетмади.

Холиджон Комиллов Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2006 йил 25 августдаги фармониға биноан халқ фаровонлиги ошишиға, тинчлик ва барқарорлик, халқ соғлиғини сақлашдаги хизматлари учун “MEHNET SHUHURATI” ордени билан мукофотланди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2012 йил 23 августдаги фармониға биноан “Ўзбекистон Қаҳрамони” олий унвонига сазовор бўлди ва унинг кўксига “Олтин юлдуз” медали тақиб қўйилди.

— Аслида мен жуда катта иш қилиб юборган эмасман, мақсадим ўз танлаган касбим билан халққа хизмат қилиш бўлган, — дейди Холиджон Комиллов. — Менинг меҳнатларим давлатимиз раҳбари томонидан бир неча бор тақдирланди. Бу юксак давлат мукофотлари биргина менинг мукофотим эмас. Бу менинг сиймомда жамоаға, тизимға, соҳаға берилган мукофотлардир. Мана, сўнгги йилларда муҳтарам Президентимиз Шавкат Мирзиёев томонидан тиббиёт соҳаси ривожига қўшилиётган хисса биз тиббиётчилар қўшаётган хиссадан ҳам улкан. Бугун юртимизда замонавий тиббиёт тизими барқарор ривожланмоқда. Халқ таъботига алоҳида эътибор кўрсатилмоқда. Аҳолининг малакали тиббий хизматга бўлган ҳуқуқларини тўлиқ таъминлашининг барча зарурий чоралари қўрилмоқда. Биз ана шу йилларда ўзимизнинг дахлдорлигимизни унутмасдан, халқимиз саломатлиги йўлида меҳнат қилишға бир умр қардоримиз.

— Устозимиз профессор Холиджон Комиллов юксак инсоний қасдларга эга инсон, чинакам истеъдод соҳиб, беморлардан ёрдамни аямайдиган, қўли енгил ва чуқур билимға эга бўлган кўз жаррохи, ўз касбининг фидойиси, шогирдларига билим беришдан чарчамайдиган ва тўғри йўл қўрсатадиган меҳрибон устоз, — дейди Тошкент врачлар малакасини ошириш институти ўқув ишлари бўйича проректори, тиббиёт фанлари доктори Мунира Қосимова. — У кишининг 1970 йилларда бошлаган рақамли офтальмология бўйича илмий ишлари бугунги даврга келиб, орадан элик йил ўтибгина телемедицина шаклида ривожланмоқда.

Аслида, бу Холиджон ака ҳақидаги маълумотларнинг ҳаммаси эмас. Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 40-моддасида “Ҳар бир инсон малакали тиббий хизматдан фойдаланиш ҳуқуқига эга” деб белгилаб қўйилганидек, ҳар бир инсонға малакали тиббий хизмат кўрсатиш билан давлатнинг фаол фўқароси сифатида халқ, эл-юрт қорига яраб, бемор кўзларға нур бахш этиб келаётган, камтарин ва камсўқум инсон, меҳрибон шифокор Холиджон Комилловнинг беминнат хизматларидан айримлариниға қаламға олдик, холос.

Хуллас, юзлаб шогирдлар ардоғида бўлган Холиджон Комиллов ўз мактабини яратди. Бу мактаб тиббий таърифат ва халқ саломатлиги йўлида хизмат қилишдан ҳеч қачон тўхтамасин. Унинг умидвор кўзларға бахш этган нурлар ҳаёт йўлиға шамчиноқ бўлсин.

Абдуқамол РАҲМОНОВ

Дунё хабарлари

Токиодаги император саройида янги императорга унинг ваколати рамзалари — давлат ва император муҳрлари, қилич, қимматбаҳо тош ва металл кўзгу топширилди.

Маросимда Нарухито янги монарх сифатида халққа илк мурожаат қилди.

“Мен зиммамга юкланган масъулиятни чуқур ҳис этмоқдаман. Конституцияға амал қилган ҳолда давлат ва халқ билан рақамли сифатида ўзимнинг конституцион мажбуриятларимни оғишмай бажаришға қасамёд қиламан. Мен халқимнинг келгуши тараққиёти ва бутун дунёда тинчлик ҳўқорон бўлиши учун хизмат қиламан”, деди император.

Маълумот учун, Япония императори Акихито расман 30 апрелда истеъфода кетиб, 30 йил давом этган Хэйсэй — “Тинчлик ўрнатилиши” давриға яқун ясади. Акихито ўз ихтиёри билан кексайгани учун тахтдан кетди.

“Риа Новости” хабарига кўра, Испания марказий сайлов комиссияси каталониялик уч сийсатчи: Пучдемон, Тони Комин ва Клара Понсанти номзодини рад қилган. Улар Европарламентға сайловлардаги номзодлар рўйхатидан ўрин олмаган.

Мадриддаги матбуот анжуманида халқ партиясидан номзод бўлган Теодоро Гарсия Эгеа “Пучдемон сайловларда ўз номзодини кўя олмайди”, деб айтган. Арзнома марказий сайлов комиссиясиға халқ партияси томонидан берилган.

Европарламентға сайловлар 26 майда бўлади.

“Informburo” нашрининг хабарига кўра, Қозғистон Президентлигиға номзодлар давлат тилидан имтиҳон топширишға қизгин тайёрларлик кўрмоқда. Бу ҳақда мамлакат тилшунослик комиссияси раиси Мирзатай Жолдасбеков маълум қилган. Унинг айтишича, ўтган сайловларда номзодларнинг айримлари қозоқ тилидан имтиҳон топширолмаган.

Маълумот учун, номзодларға тил бўйича имтиҳонда учта вазифа берилади. Булар иншо ёзиш, қозоқ муаллифи асаридан парча ўқиш ва 15 дақиқа нутқ сўзлаб беришдан иборат.

Asia-plus хабарига кўра, Бағдоддан учган Ироқнинг “Fly Erbil” авиакомпаниясиға тегишли самолёт 30 апрел кўни ярим тонда Душанбе аэропортиға келиб қўнди. Самолёт бортида 84 нафар тожикистонлик бола ва ўсим бор эди. Тожикистон Ташқи ишлар вазирлиги ахборот департаменти хабарига кўра, улар Ироқдаги лагерлар ёки кампоҳоналарда бўлган, экстремистик гуруҳларнинг тожик жангарилари фарзандларидир. Улардан баъзилари ўз вақтида ота-оналари томонидан Ироққа олиб чиқиб кетилган, бошқалари эса ўша ерда тутилган. Аксариятининг отаси ўлдирилган, онаси эса террорчиларға ёрдам бергани учун Ироқ кампоҳоналарида сақланмоқда. “Бугун уларнинг 84 нафари ватаниға қайтарилди, яна 11 нафар болани қайтартиш билан боғлиқ музокара олиб борилмоқда”, — дейилади Ташқи ишлар вазирлиги сайтыда.

“CNN” телевизион каналы орқали қилинган АҚШ давлат қотиби Майк Помпео Венесуэла Президенти Николас Мадуро 30 апрель кўни Кубаға қочиб кетмоқчи бўлганини, ammo Кремль уни тўхтатиб қолганини маълум қилган.

Помпеонинг сўзларига қараганда, Николас Мадуро тушган самолёт учини майдончасида турган эди, ammo Кремль уни бундай қадам қўймасликка ишонтиришға муваффақ бўлди.

Давлат қотиби Мадуро билан Россия раҳбариятидан қим гаплашганиға ойдинлик киритмади, ammo у самолёт Гаваана томон йўл олмоқчи бўлганини маълум қилди.

Аммо 2 май кўни Президент Николас Мадуро ўзининг Twitterдаги саҳифасида Венесуэла халқининг онгли саъй-ҳаракатлари туфайли мамлакатдаги тинчлик асраб қолинди, дея фикр билдирди. У 1 май кўнидаги намоийшлардан кейинги вазиятни шундай баҳолади. “Тинчлик халқ закоси туфайли сақлаб қолингани шубҳасиз”, деб ёзди Мадуро.

REGNUM хабарига кўра, муҳолифат етакчиси Хуан Гуайдо мамлакат аҳолисини “Озодлик” операциясининг охириг босқичини амалға ошириш учун намоийшга қилишға чакирганиди, лекин давлат тўнтарыни амалға ошмади.

“CNN” телевизион каналы орқали қилинган АҚШ давлат қотиби Майк Помпео Венесуэла Президенти Николас Мадуро 30 апрель кўни Кубаға қочиб кетмоқчи бўлганини, ammo Кремль уни тўхтатиб қолганини маълум қилган.

Помпеонинг сўзларига қараганда, Николас Мадуро тушган самолёт учини майдончасида турган эди, ammo Кремль уни бундай қадам қўймасликка ишонтиришға муваффақ бўлди.

Интернет хабарлари асосида тайёрланди.

Самарқанд чинниси — муסיқадек оҳангдор

ТАШАББУС ВА РАФБАТ

Самарқанддаги чинни идишлар ишлаб чиқарадиган «Асл нафис» МЧЖ корхонаси жорий йилнинг биринчи чорагида салкам 40 турда 3 миллион донга маҳсулотни буюртмачилар манзилига етказиб берди. Шунинг қарийб 25 фоизини экспорт улуши ташкил этаётганлиги корхона ташқи савдо-ни ривожлантиришда жиддий қадамлар қўяётганидан даролат беради.

Сулотлари билан халқаро савдо-кўргазмаларида муваффақиятли иштирок этиб келмоқда. Хусусан, йил бошида Тожикистон Республикасида бўлиб ўтган савдо кўргазмасида Қирғизистон, Қозоғистон ва Афғонистон мамлакатларидан келган буюртмачиларга чинни идишлар сотиш бўйича экспорт шартномалари имзоланди.

Самарқанд шаҳрида мазкур фабрикада бозор талабларидан келиб чиққан ҳолда ҳар ойда яна икки-уч турдаги янги маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга қўйилмоқда. Нафақат чойнак, пиёла, балки хонадонлар учун чинни ва керамикадан ясалган сантехника

Зоҳир ТўРАҚУЛОВ,
«Adolat» мухбири

Бугунги кунда Самарқанд чинниси шарқона шакл ва услубни сақлаб қолган ҳолда Европанинг замонавий андозлари билан бойитилиб, янги сифат ва янги кўринишда тайёрланмоқда. Шу боис ушбу маҳсулотлар ўз харидорларини топаётганлиги ҳар жиҳатдан эътиборга лойиқдир. Франциянинг дунёга машҳур «Серинов» компанияси билан ҳамкорликда амалга оширилган кенг қўламдаги технологик реконструкция самарқандлик чиннисозларга ўз маҳсулотларини ички ва ташқи бозорга бирдек манзур эта олиш имкониятини берди.

— Чиннининг нафис, бежирим ва оппоқ рангда товланиб туришида хомашёнинг ўрни катта, — дейди «Асл нафис»нинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича

директор ўринбосари Шойим Ҳамдамов. — Худди ана шу хусусиятларни таъминлайдиган коалин хомашёси немис технологияси асосида бойитилиб, ишлаб чиқариш цехларига узатилгач, сифат кескин ўзгарди. Тайёрланаётган идишларнинг нафислиги, жарангдорлиги ортиб, вазни енгиллашди, чидамлилиги янада ошди. «Серинов» компаниясининг хомашёни қолиплаш, шакл бериш ва пишириш бўйича тўлиқ автоматлаштирилган технологияси эса жаҳон бозори талабларини муваффақиятли бажаришимизга имкон яратди. Натижада сифат ва миқдор кўрсаткичларини бирдек яхшилаб, рақобатчи корхоналар ўртасида юқори маъражага эриша олдик.

Дарвоқе, «Асл нафис» бугун ўз харидоригир маҳ-

жизолари ҳам тайёрланмоқда.

— «Асл нафис»да ҳозир 350 нафар хотин-қиз даромадли иш ўрнига эга. Фабрика маъмурияти уларнинг самарали меҳнат қилишлари учун барча шароитни муҳайё этган. Ишлаб чиқаришга жорий этиладиган ҳар битта янги маҳсулот учун алоҳида мукофот берилди, — дейди фабрика бош рассоми Алина Янова.

Бу эса меҳнат жамоасининг ҳар бир аъзосини ижодкорликка, ташаббускорликка, корхона обрўси учун ўз қобилиятини тўлиқ намойён этишга ундамоқда.

ПРЕСС-ТУР

«Агробанк» акциядорлик-тижорат банки «Худудларда «Агробанк»нинг молиявий кўмагида фаолиятини бошлаган тadbиркорлик субъектларини ривожлантириш борасида олиб борилаётган ишлар» мавзусида пресс-тур ўтказди.

«Агробанк» — ишончли шерик

Унда банкининг нафақат аҳоли ва миқозларга тезкор, ишончли, замонавий хизматлар кўрсатаётгани, замонавий ишқорлик субъектларининг истиқболли, инвестицион ва экспортбон маҳсулотлар тайёрлашга йўналтирилган лойиҳаларни молиялаштиришга ҳам алоҳида эътибор қаратаётгани қайд этилди. Хусусан, жорий йилнинг 1 апрель холатига кўра ажратилган инвестицион кредитлар қолдиғи 4 триллион 974 миллион сўмни ташкил этди. Мазкур кредитларнинг соҳаларда тақсимланишида асосий эътибор саноат, қишлоқ хўжалиги, қурилиш каби соҳаларга қаратилганини қузатиш мумкин.

«Агробанк» 2018 йилда халқаро молия институтларидан 30 миллион доллар миқдорда кредит линиясини жалб қилган бўлса, жорий йилнинг 1-чорагида бу кўрсаткич 191 миллион долларни ташкил этди. Жумладан, 2019 йилнинг январь ойида Ўзбекистон Республикаси Президентининг Германияга ташрифи доирасида ўтказилган бизнес-форумда «Landesbank Baden-Wuerttemberg» ҳамда «Commerz Bank AG» банклари билан 171 миллион доллар миқдордаги кредит маблағларини жалб қилиш бўйича шартномалар имзоланди. Бундан ташқари, Хитой Эксим-банкининг 20 миллион доллар миқдорда кредит маблағлари жалб қилинди. Унинг ҳисобидан биринчи чорада 20 та лойиҳага 41,7 миллион доллар кредит ажратилди.

Айни вақтда «Агробанк» хусусий секторни ривожлантириш бўйича Ислон корпорацияси, Швейцариянинг Кредит Суис банки, Хитой давлат ривожлантириш банки, Австриянинг «Raiffeisen Bank» ва бошқа нуфузли банклар билан кредит линиясини жалб қилиш бўйича қатор келишувларга эришмоқда.

Пресс-тур давомида ОАВ ходимлари банкининг молиявий кўмагида фаолиятини бошлаган тadbиркорлик субъектларининг корхоналарида бўлишди. Тошкент вилоятининг Оққўрғон туманидаги «Maxim gold tex» акциядорлик жамияти шулардан биридир.

— Фаолиятимизни 2012 йилда «Агробанк»дан олинган 132,7 миллиард сўм миқдордаги кредит эвазига бошлаган эдик, — дейди корхона раҳбари Ҳасан Абдуллаев. — Айни вақтда пахта толасидан калава ип ишлаб чиқаришга ихтисослашганимиз боис, ўтган йили 51 миллиард сўмлик калава ип тайёрладик. Маҳсулотнинг асосий қисми экспортга чиқарилмоқда. Маҳсулот сифатини янада ошириш мақсадида 2014 йилда банкдан яна олти миллион доллар кредит олдик. Бунинг эвазига корхонамизга Туркия ва Европадан энг замонавий ускуна ва жиҳозларни харид қилдик. Натижада йилига 7 минг 500 тонна пахта толасини қайта ишлаш қуввати эга бўлди. Ишчилар сони 250 нафарга етди.

Пресс-тур иштирокчилари Паркент туманидаги «Sof gigienik» масъулияти

чекланган жамиятининг ишлаб чиқариш жараёни билан ҳам яқиндан танишди. 2009-2010 йилларда фаолиятини бошлаган корхона «Агробанк»дан 395 минг доллар миқдорда кредит олган. Кейинчалик бизнесни кенгайтириш учун 970 минг доллар, 2017 йилда эса 2,5 миллиард доллар миқдорда кредит соҳиби бўлди.

Айни вақтда корхонада «Lalaku»дан ташқари, «Soft Prima», «Safara» ва «Johny baby» номли брендлар асосида болалар тагликлари ишлаб чиқарилмоқда. 200 дан ортиқ иш ўрни яратган корхона маҳсулотлари Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистонга экспорт қилинмоқда. Айни кунларда Туркия давлати ва Дубай шаҳрига ҳам маҳсулот етказиб берилмоқда.

— Банкнинг кредит сўраб келувчи миқозларни қабул қилаётган бўлимида фикр-мулоҳазаси кучли одамлар ўтириши керак, — дейди «Sof gigienik» масъулияти чекланган жамияти муассиси Ҳабибулла Абдиев. — Сабаби, қарз сўраб келган одам пулни олиб қочиб кетадиганими ёки ишлаб кўрайдиган инсоними — шунга аҳрота оладиган билимли ходимлар бўлиши керак. Бундай ходимларга икки баробар иш ҳақи тўласанг ҳам кам. Шунда пул беҳуда сарflanмайди. Ҳар икки томон учун ҳам манфаатли бўлади. Ваҳоланки, банк ўз ресурсини керакли жойга ишлатмаса, пул айланмаси камаяди, қотиб қолиб, фақатгина пул сақловчи вазифасини бажаради. Пулни айлантириш лозим.

Бунинг учун эса кредитлар бериб, одамларни уйғотиб, ишга солиш керак. Кредитдан макссад эса яхши гоёси бор, лекин маблағи етишмаётган одамни қўлаб-қувватлашдан иборат. Ахир нон қилиш учун хамиртуруш керак, акс ҳолда, нон мазали чиқмайди. Тadbиркорлик учун хамиртуруш эса кредит ҳисобланади.

Пресс-тур иштирокчилари корхоналарнинг иш фаолияти билан танишиш жараёнида «Агробанк»нинг хизматлари тўғрисида йўлга қўйилганига ишонч ҳосил қилдилар.

Абдугани СОДИҚОВ,
«Adolat» мухбири

UZTELECOM

«Ўзбектелеком» АК

Тошкент филиали жамоаси

юртдошларимизни ва ҳамкасбларимизни яқинлашиб келаётган

7 май – Алоқачилар куни билан табриклайди!

Касб байрами муборак бўлсин!

МАХАМ-CHIRCHIQ

Махам-Чирчиқ АК

ЖАМОАСИ

9 МАЙ — ХОТИРА ВА ҚАДРЛАШ КУНИ билан барча юртдошларимизни қутлайди ва фахрийларимизга чексиз ҳурматларини изҳор этади!

Барча фахрийларимизга соғлиқ-саломатлик ва осойишталик тилайди. Ҳаётингизнинг ҳар бир дақиқаси сизларга қувонч ва бахтиёрлик олиб келсин!

МУАССИС:

Ўзбекистон «Адолат» СДП
Сийосий Кенгаши

Бoш муҳаррир: Ислoм ҲАМРoЕВ

Тахрир хайъати:
Наримон УМАРОВ
Муҳаммад АЛИ
Гавҳар АЛИМОВА
Муҳаррам ДАДАХОДЖАЕВА
Қодир ЖўРАЕВ

Тошпўлат МАТИБАЕВ
Талъат МУРОДОВ
Абдукамо РАҲМОНОВ
Собир ТУСУНОВ
Алишер ШОДМОНОВ
Шухрат ЯКУБОВ

Бўлимлар:

Партия турмуши ва парламент фаолияти бўлими — 71 288-46-54 (149); Котибият — 71 288-42-14 (144);
Ахборот, ҳуқуқ ва хатлар бўлими — 71 288-42-12 (144);
Қабулхона — 71 288-42-12 (141) факс;
Реклама бўлими — 71 288-42-14 (144); 90 900-72-15
Навбатчи муҳаррир — Дилором Маткаримова
Навбатчи — Бобиржон Тунгатов

Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 0018 рақами билан 2006 йил 6 декабрда рўйхатга олинган. Қоғоз бичими А-2. Ҳажми — 4 босма тоб. Офсет усулида босилган. Буюртма Г — 500.

«Шарк» НМАК босмахонасида чоп этилди.
Корхона манзили:
Тошкент, шаҳри Буюк Турон кўчаси, 41-уй.

Ааади — 3329
Босишга топшириш вақти — 23.50
Босишга топширишда — 00.00
Баҳоуси келишган нархда

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган
Тахририят манзили: 100043,
Тошкент шаҳри, Чилонзор тумани «Шарк» кўчаси, 23-уй.
info@adolat.uz adolat.95@mail.ru

Тахририят келган қўлағмалар тахрир қилинмайди ва муаллифга қайтариб берилмайди.
Реклама материаллари учун тахририят жаавобгар эмас.
Газетанинг етказиб берилиши учун обунани расмийлаштирилган ташкилот жаавобгар.

НАШР
КўРСАТКИЧИ: 100

1 2 4 5 6